

Alejandro Ernesto Pérez Estrada

Pelegrins surten de la basílica del Sant Sepulcre, a Jerusalem, l'església que custodia el Calvari i la tomba buida de Jesucrist.

Terra Santa reobre les portes als pelegrins

Malgrat els episodis recents de tensió i violència, els grups han tornat per fi a la terra de Jesús

P 3 i 8-11

En memòria del pare
Josep Massot

P 16-17

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

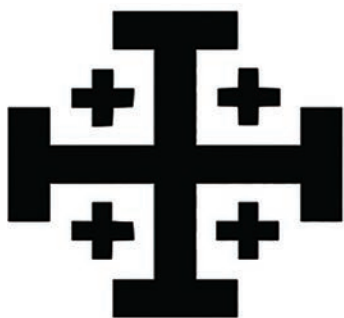
(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Terra Santa: guerra i pau

Parafrasejant el títol de la gran novel·la de Tolstoi, *Guerra i pau*, podem establir un paral·lelisme amb la situació que es viu actualment a Terra Santa. Els llocs on va viure durant la seva vida mortal el Príncep de la Pau, són ara escenari d'enfrontaments i violència. També sant Agustí ens va parlar de la paradoxa entre les dues ciutats: la ciutat de Déu i la ciutat terrenal. A la primera l'home posa Déu al centre, mentre a la segona es posa ell mateix com a mesura de totes les coses, deixant Déu de banda.

Mirant la situació actual de Terra Santa, podem dir que les dues ciutats de sant Agustí, com la guerra i la pau de Tolstoi, mai no es donen de forma pura, com si la presència de l'una excloués la de l'altra i viceversa. Estan totes dues barrejades, no es poden separar totalment. Mentre els grups extremistes fan de Terra Santa un lloc de difícil convivència, veiem també com la represa dels pelegrins està fent molt de bé als cristians que trepitgen els mateixos camins que va transitar Jesús de Natzaret. Fins i tot en una situació tensa i complexa, hi ha lloc per a una autèntica experiència cristiana, que ajudi a aprofundir la fe i a posar un marc físic a l'Evangeli que es proclama cada diumenge a la litúrgia.

Aquesta és també la situació de la nostra existència limitada, on podem conviure amb el mal i la injustícia, però aquests no suposen una objecció per tal que la Pasqua del Ressuscitat es manifesti a les nostres vides. Ho veiem també en el nostre interior, com en el nostre cor de vegades habita conjuntament el millor i el pitjor de nosaltres mateixos. Per això el nostre camí cristià és una constant purificació en la qual tornem a optar pel Crist i per no deixar-nos agafar per la tirania del pecat.

La fràgil situació a Terra Santa, amb les seves llums i les seves ombres, ens ajuda a decidir la nostra posició davant la realitat quan ens llevem al matí. Podem partir de la negativitat, de les dificultats objectives de la vida, del mal que es manifesta de tantes formes en el nostre món; o bé començar des de la positivitat que el misteri del Crist es manifesta en la història i que la llum de la Pasqua ens pot mostrar la presència del Crist al món que cada matí es desplega davant nostre. La fe ens permet veure la lluita entre la mort i la vida com un enfrontament on el qui és la Vida ja ha guanyat; de manera que la nostra esperança és raonable, podem veure el vencedor de la mort tornant a guanyar en la nostra vida de cada dia.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

23

Opinió

24

Reportatge

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

Els Carmelites Descalços celebren mig segle de presència a la República Centreafricana

PÀGINA 24-27

38

Estudi de la imatge de la Mare de Déu de la Pietat d'Igualada

Carles Segarra, ecònom de l'arquebisbat de Barcelona

PÀGINA 18-20

El Dr. Josep M. Martí Bonet

PÀGINA 36-37

47 Grisel García està vinculada al Moviment dels Focolars des de l'any 2004

La setmana en tuits

MACKY ARENAS
@MACKYARENAS

Sociòloga i periodista

Monja francesa de 118 anys, sor André Randon, ha compartit amb el món la seva «recepta per a una vida feliç»: la pregària i una tassa de xocolata cuita cada dia

JAMES MARTIN
@JAMESMARTINSJ

Jesuïta

Els 44.000 milions de dòlars per Twitter es podrien haver fet servir fàcilment per proporcionar aliments i aigua potable per als pobres, habitatge per als sense llar, refugi per als refugiats, atenció mèdica per als malalts i finançament per erradicar malalties greus. El senyor Musk hauria esdevingut un heroi, i no simplement un capitalista més

FANNY TUR RIERA
@FANNYTURRIERA

Historiadora

A l'hora que la majoria de naltros ens aixecàvem del llit el P. Josep Massot portava hores investigant i

treballant pel país. El seu somriure tímid, la seua mirada viva, la seua aparent fragilitat amagaven una persona de ferma voluntat i fortes conviccions: *Suaviter in modo, fortiter in re*

SANDRA BUXADERAS
@SBUXADERAS

Periodista

A Catalunya és vist com a «progre» ridiculitzar l'Església o els catòlics, oblidant la gran aportació que fan moltes persones i institucions cristianes pel nostre país, la nostra cultura i la nostra societat. Com ha fet Josep Massot i Muntaner, i com fa Montserrat

JOSÉ ÁNGEL SAIZ MENESES
@ARZOBISPOSAIZ

Arquebisbe de Sevilla

Carlos Amigo ha completat el seu pelegrinatge a la terra. Descansi en pau el servent fidel que ha lliurat la vida a Déu i als germans. Que Nostra Senyora de los Reyes i Sant Francesc et rebin. Gràcies per la teva paraula i pel teu exemple

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

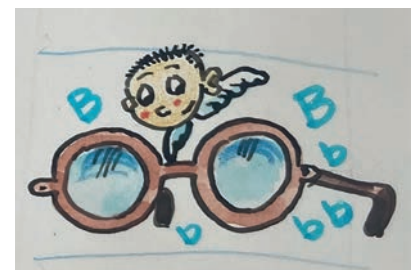
Patrona de Catalunya

La nostra programació va incloure, el 26 i el 27 d'abril, la transmissió en directe dels principals actes amb motiu de la solemnitat de la Mare de Déu de Montserrat. La nit abans, vam oferir la Vetlla de Santa Maria, presidida pel prior del monestir, Bernat Juliol. Després d'una Litúrgia de la Paraula més desenvolupada, es va rebre l'ofrena de l'oli simbòlic per al manteniment de llànties que cremen durant tot l'any a la basílica i que representen comarques, moviments i institucions que han fet ofrenes des del 1947.

Dimecres 27, vam oferir l'Eucaristia solemne, presidida per l'exarca apostòlic dels catòlics de Grècia, el també monjo benedictí Manel Nin, i concelebrada pel bisbe de Perpinyà, Norbert Turini, amb la comunitat benedictina. A l'homilia, Nin va destacar que «el tron reflecteix la bellesa d'una Església vestida i embellida, ara fa 75 anys i ara, amb l'esperança, el sofriment i la pregària d'un poble, amb la benedicció dels bisbes i amb la sang dels màrtirs». Aquest any se celebra el 75è aniversari de l'entronització de la imatge de la Moreneta.

L'efemèride de la setmana

13 de maig del 1965: mor a Barcelona Ignasi Barraquer, oftalmòleg i fundador d'una nissaga especialitzada en els problemes visuals.

Zoom

EDUARD BRUFAU

La germana André Randon, religiosa de Sant Vicenç de Paül, s'ha convertit en la persona amb més edat del món en morir la japonesa Kane Tanaka. Amb 118 anys, Randon ha viscut les dues guerres mundials i ha conegut 10 papes. Convertida de jove al catolicisme, va ser una vocació tardana perquè no va entrar a la vida religiosa fins als 40 anys. Actualment viu a Toló, a Provença, i descriu el papa Francesc com a «molt coratjós».

PUNT DE VISTA

La bretxa digital en la gent gran

D'un temps ençà, els canals de relació dels ciutadans amb les administracions públiques, Sanitat, companyies de serveis i bancs han repercutit negativament —en molts casos greument— en la ciutadania i, molt especialment, en la gent gran. La pandèmia i la bretxa digital ho han agreujat.

El procés de digitalització de les relacions amb administracions i grans prestadors de serveis és un fet. Hi ha determinats grups, amb especials dificultats, que no tenen els mitjans necessaris per accedir als canals de comunicació requerits. No tenen telèfon intel·ligent, ordinador ni internet.

Per això, volem fer certes propostes de millora dels canals de relació dels ciutadans, amb totes les entitats esmentades, tant de l'Estat com autonòmiques.

1. Creació de models estàndards d'obligada utilització, per pàgines d'accés a aplicacions per als diferents canals: ordinador, tauleta, telèfon, altres. El disseny i continguts seran fets d'acord amb les preferències dels usuaris, i es faran en llenguatge «amigable».

2. Treure de les pàgines d'accés destinades a usuaris particulars totes les funcionalitats alienes a les necessitats dels usuaris.

3. Unificar i simplificar els procediments d'identificació de titulars.

4. La formació té especial rellevància en tots els àmbits des del mateix ensenyament reglat, fins a campanyes especials per a usuaris que ja han superat l'edat d'ensenyament reglat.

5. Totes les pàgines d'accés han de tenir un canal d'informació i ajut, fàcilment accessible per als

SIMÓN SCHWARTZ

Metge i vocal de la Junta de FATEC

ANTONIO MAESTRE

Economista i vocal de la Junta de FATEC

casos de mal funcionament dels sistemes per problemes tècnics o bé per dificultats de manipulació per part dels usuaris.

Estem parlant de relacions amb administracions i grans empreses de serveis. En el cas de les relacions amb els organismes administratius i els serveis que presten altres empreses referides, són majoritàriament responsabilitat de les pròpies administracions. Per tant, la responsabilitat de la seva normalització, millora i formació s'ha d'assumir per part de les mateixes administracions.

Totes les pàgines d'accés han de tenir un canal d'informació i ajut

IGNASI FERNÁNDEZ TERRICABRAS

Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

«Sempre s'ha fet així.» És una frase que se sent sovint per impedir qualsevol canvi. Però és falsa. En aquest món, tot té un principi i tot té —o pot tenir— un final.

Em ve aquesta reflexió al cap llegint el darrer número de la *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, una publicació molt tècnica i saberuda de la Universitat Catòlica de Lovaina, amb 116 anys d'existència.

Entre d'altres articles, l'historiador italià Vito Ricci evoca els homes i les dones laics que del segle XII al XIV formaven part d'ordes religiosos, i constituïen fins i tot comunitats mixtes. El professor Siegfried Wenzel, de Pennsilvània, palesa que al segle XV alguns autors creien que els agonitzants tenen una visió de Crist que els dona el perdó dels pecats sense

LA SAL DE LA TERRA

Sempre s'ha fet així?

passar per la confessió. Cesare Santus, investigador de Lovaina, reflexiona sobre la imatge bíblica emprada pels primers missioners que volien adaptar el catolicisme a diferents països d'Àsia. Camille Banse, també de Lovaina, analitza els primers moviments cristians juvenils mixtos de Bèlgica i defensa una «història religiosa de les sexualitats» que tinguí en compte que el canvi d'hàbits del segle XX té lloc en zones massivament cristianes.

Tots aquests autors, cal dir-ho clarament, escriuen sense cap mo-

L'historiador Vito Ricci evoca els laics que del segle XII al XIV formaven part d'ordes religiosos

tivació presentista, però jo, en llegir-los, no he pogut obviar l'actualitat dels temes: la incorporació del laïcat, amb un estatut jurídic propi, als ordes religiosos (potser per evitar-ne la desaparició a Europa?); l'aculturació del catolicisme a societats no occidentals; l'anacronisme d'una moral sexual que ja gairebé ningú no segueix...

Els mateixos problemes que ara sacsegen els cristians ja els hem conegut en el passat. Que l'evolució històrica hagi relegat determinades experiències als arxius no és excusa perquè no puguin ser considerades precedents que convindria reexaminar si volem escurçar la distància que separa l'Església catòlica de la majoria de la societat. Perquè no, les coses no s'han fet sempre de la mateixa manera, ni tan sols en el catolicisme.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Deixa la teva petjada

Aquest diumenge l'Església celebra la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i la Jornada de Vocacions Natives. Avui la comunitat cristiana està cridada a pregar perquè l'Església creixi. L'Església necessita persones compromeses amb l'evangeli, tant a la nostra diòcesi com als territoris de missió.

El lema triat per a aquest any és: «Deixa la teva petjada, sigues testimoni.» A propòsit d'aquest lema, voldria compartir amb vosaltres un conte preciós.

Una nit, un jove va somiar que anava caminant per la platja al costat de Déu. Els seus passos deixaven a la sorra dues fileres de petjades. Cada petjada representava un dia de la seva vida. El jove es va girar i, quan va observar que les dues fileres d'empremtes s'estenien al llarg de la platja, va donar gràcies a Déu. Déu havia caminat sempre al seu costat durant tota la vida.

Era feliç, però, mentre observava les dues fileres de petjades, alguna cosa va passar. El jove va observar que en una part del camí només hi havia una filera de petjades. En aquell moment, va recordar un moment difícil de la seva vida en què va sentir que Déu l'havia abandonat. El jove, una mica trist, va preguntar a Déu per què no estava al seu costat quan més ho necessitava. Aleshores, Déu el va mirar amb amor i li va dir: «Aquestes petjades no són les teves, sinó les meves. En aquell moment tan dur de la teva vida, jo et portava als meus braços.»

Aquesta història ens recorda que hem vingut a aquest món per caminar al costat del Senyor. Ell ens convida a portar la Bona Nova a totes les persones

que trobem al llarg del camí, especialment a aquells que la vida ha deixat a la cuneta. Déu compta amb tots nosaltres, laics, sacerdots i membres de la vida consagrada, i vol que deixem la petjada del seu amor al cor de cadascun dels nostres germans. Siguem testimonis joyosos del Regne de Déu fins als confins de la terra (cf. Ac 1,8).

Tal com llegim en aquesta història, Déu no ens deixa mai sols. Sempre ens acompanya en la nostra missió. No és casual que aquesta Jornada coincideixi amb la festivitat del Bon Pastor. Al passatge de l'Evangeli que hem llegit avui, Jesús ens diu que som membres del seu ramat. Res de l'univers creat no ens podrà separar de l'amor de Déu (cf. Rom 8,39).

La vocació és sempre una resposta a l'amor de Déu. «Déu ens ha estimat primer» (1Jn 4,19). La nostra vocació fonamental és estimar i fer el bé a tothom. Així ho va intuir santa Teresa de Lisieux, quan va descobrir, després d'anys de reflexió, quin podria ser el seu lloc a l'Església: «En el cor de l'Església, que es la meva mare, jo seré l'amor [...] l'amor conté totes les vocacions» (*Manuscrits autobiographiques*, Lisieux 1957, p. 227).

Benvolguts germans i germanes, tal com ens diu la presentació de la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i de la Jornada de Vocacions Natives «la vida cristiana és una vida vocacional, on cadascú ha de ser capaç d'enfrontar-se amb ell mateix i prendre decisions fonamentals, profundes, que omplin el cor i l'ànima, que deixin petjada i ens facin testimonis d'un amor més gran». No oblidem que comptem amb l'ajuda del Senyor. Abandonem-nos a les seves mans!

Els pelegrins tornen a una Terra Santa convulsa i necessitada de viatgers

Israel i Palestina viuen una escalada en el conflicte coincidint amb l'arribada dels primers grups de pelegrins des de la pandèmia

P. J. ARMENGOU

Corresponsal a Jerusalem

Fotos: Alejandro Ernesto Pérez Estrada

Tot i que menys llargues que en el passat, les cues han tornat a llocs sants com el Sant Sepulcre, situat a l'interior d'un edicle del segle XIX.

PEDRO GONZÁLEZ
«La darrera vegada que vaig venir va ser entre finals de febrer i principis de març del 2020. I ara hi torno amb dos grups»

PINI SHANI
«En els primers mesos que vam estar oberts vam rebre més visitants dels que esperàvem»

Després de dos anys, els pelegrins han tornat per fi a Terra Santa, la terra de Jesús. Als llocs on tot va succeir i se'n fa memòria. Des de l'1 de març passat, Israel permet l'entrada al seu territori tant a viatgers vacunats com no vacunats, tot i que exigeix presentar dos tests PCR negatius. Això ha permès l'arribada gradual d'estrangers al país i, especialment, l'aterratge de milers de pelegrins la passada Setmana Santa. «Estic emocionadíssim perquè ja era hora», diu content el frare franciscà Pedro González, comissari de la Custòdia de Terra Santa a Madrid, que ha tornat als llocs sants per primer cop després de vint-i-cinc mesos, «la darrera vegada que vaig venir va ser entre finals de febrer i principis de març del 2020. I ara hi torno amb dos grups».

Segons el subdirector de màrqueting del Ministeri de Turisme israelià, Pini Shani, més de 165.000 turistes han tornat al país des del març. «Tot i que les xifres són encara molt baixes, en els primers mesos que vam estar oberts vam rebre més visitants dels

que esperàvem. Al març van ser un 61% menys que en el mateix període de l'any 2019; però aquesta xifra, que en un altre moment seria terrible, és una bona dada, donades les circumstàncies», afirma. Shani celebra que «gent de totes les edats està venint a Israel» i espera que, de mica en mica, es puguin anar retirant totes les restriccions i que viatjar al país sigui encara més fàcil: «Així està passant a tot el món», diu.

Jose Manuel Gude, director de desenvolupament de negoci de l'agència de peregrinacions Terra Dei, explica que l'empresa també està notant la tornada de pelegrins. Opina que «la gent tenia moltes ganes de venir» però reconeix que encara no s'ha arribat als nivells pre-pandèmia. «Estem al 40% del que teníem el 2019, tot i que també és cert que aquell va ser un any de rècord», afirma, «la nostra previsió és que el sector s'anirà recuperant, però també que aquest 2022 no arribarem a aquells nivells. Potser a final d'any estarem al 80%». Entre les raons que

expliquen aquesta lenta recuperació, segons Gude, destaca el fet que molta gent encara té por del virus, però també que les aerolínies no han incorporat tots els vols que tenien, que el preu del combustible ha pujat i que la crisi a Ucraïna ha perjudicat el turisme arreu.

Tensió i violència a Terra Santa

La inestabilitat a Terra Santa també té un paper clau en la manca de turistes. Aquest any, Israel i Palestina han rebut els pelegrins cristians en un moment d'especial tensió que recorda els moments previs a la darrera guerra de Gaza, el maig del 2021. Just abans de la Setmana Santa es van produir quatre atemptats en sòl israelià. La pitjor onada d'atacs a Israel en 16 anys: 14 morts, sense comptar els terroristes. El primer ministre Naftali Bennett va prometre combatre el terrorisme «amb persistència, diligència i mà de ferro». I així ho va fer. En el darrer mes, l'exèrcit israelià ha portat a terme desenes d'incursions a Cisjordània amb l'objectiu d'atrapar sospitosos, detenir còmplices o, simplement, represaliar l'entorn dels terroristes. En els xocs entre palestins i soldats van perdre la vida més d'una vintena d'àrabs, entre els quals diversos adolescents.

Tot i que els atemptats i les represàlies tenen un paper clau en l'actual escalada, la tensió que viu Terra Santa no s'explica sense la vessant religiosa del conflicte. Més encara aquest any, en el qual ha coincidit la celebració de la Setmana Santa, la Pasqua jueva i el Ramadà. Un fenomen que només passa cada tres dècades. Així, per exemple, mentre els fidels catòlics feien el tradicional Via Crucis de Divendres Sant dins de la Ciutat Antiga, jueus i musulmans s'enfrontaven a l'Esplanada de les Mesquites. Els uns per reclamar resar durant la Pasqua al lloc on un dia s'alçà el Temple de Salomó, i els altres per preservar el caràcter islàmic del recinte, considerat el tercer lloc més sagrat del món pels musulmans, ja que és on Mahoma pujà al Cel.

Les escenes de violència es van repetir durant molts dies a l'Esplanada, anomenada Haram al-Xarif (el Noble Santuari) pels

musulmans o Mont del Temple pels jueus: palestins llançant pedres i focs artificials des de l'interior de la mesquita d'Al-Aqsa; policies armats irrompent al temple per detenir-los, trencant finestres i llançant gasos i bales de goma; agents dispersant a cops fidels que resaven pacíficament, inclosos nens, dones i ancians; àrabs tirant pedres contra autobusos o atacant jueus que es dirigien a resar al Mur de les Lamentacions... Hi va haver desenes de ferits i més de 400 detinguts. L'Oficina de la Presidència palestina va arribar a considerar els fets com una «seriosa escalada i declaració de guerra», mentre que Hamas —que governa Gaza— va prometre el seu suport «en la lluita per Al-Aqsa».

Tant jueus com musulmans reclamen per a si la possessió de la

**PIERBATTISTA
PIZZABALLA**

«La Resurrecció també s'expressa en l'esforç continuat de les nostres comunitats per construir una vida normal»

JOSE MANUEL GUDE

«Si hi ha un país que es preocupa per la seguretat de la gent és Israel. I això es reflecteix en el pressupost que hi destina»

La música i els tambors van omplir de ritme la processó del Diumenge de Rams, un dels moments més festius de la Setmana Santa a Jerusalem.

muntaña. Una pugna que s'incrementa en festivitats religioses com la Pasqua jueva (Pesaj) o el Ramadà. Coincidint amb la festa hebrea, grups radicals jueus han amenaçat de dur a terme sacrificis d'animals a l'Esplanada, com s'hauria fet en temps del Temple. De fet, la policia va informar de la detenció d'almenys 11 jueus que planificaven fer-ho, així com de la confiscació de tres cabres. Paral·lelament, prop de dos mil jueus ortodoxos van pujar al Mont del Temple. Un acte que els musulmans consideren una agressió. Aquesta acció és contrària a l'opinió del Rabinat, que considera que l'espai està dessacralitzat i no s'hi podrà resar fins que es judaïtzi de nou. També prohibeix que s'hi vagi perquè, atès que el Temple de Salomó va ser destruït pels romans i no se'n coneix la distribució exacta, els fidels podrien trepitjar espais sagrats.

El govern tampoc no permet que els jueus hi resin, ja que el recinte està sota tutela de Jordània i la presència de jueus pregant encén el conflicte. Amb tot, l'*statu quo* del recinte sí que permet que els no musulmans visitin el lloc, de manera que, cada cop que un jueu hi puja, la policia el protegeix. Durant aquest Pesaj, la protecció policial ha anat més enllà: per permetre les visites, i davant les amenaces musulmanes de no deixar entrar cap jueu i l'actitud agressiva de joves palestins, els agents van dispersar sense distinció tots els fidels musulmans. I fins i tot van tancar-ne desenes d'ells a l'interior de la Cúpula de la Roca i de la mesquita d'Al-Aqsa. En resposta, grups terroristes van llançar coets des de la Franja de Gaza i el sud del Líban, i Israel va respondre amb bombardejos contra objectius militars.

Un missatge de pau, enmig del conflicte

Enmig d'aquesta situació, el Patriarca Llatí de Jerusalem, Pierbattista Pizzaballa, va afirmar que «no és cert que al món només hi hagi foscor i violència i que només experimentem la mort i el dolor. Al món també hi ha tant d'amor, tantes persones que donen la vida pels altres, que lluiten per la justícia, que treballen per la pau». «Celebrar la

Pasqua significa reconèixer i celebrar Crist que, a través de testimonis valents, a Terra Santa i arreu del món, ens mostren el poder de l'amor que realment sap encara com tombar pedres i donar llum a la vida de tantes persones arreu del món i també a la nostra Terra Santa», va afegir. Per al prelat, la sola presència de cristians a Terra Santa i la seva feina diària ja és un signe de pau i de rebel·lia contra la violència: «[La Resurrecció] també s'expressa en l'esforç continuat de les nostres comunitats per construir una vida normal, que aquí és sempre pesant i cansada.»

En aquest sentit, fra González convida els pelegrins a perdre la por, viatjar a Terra Santa, deixar-se tocar pel misteri dels llocs sants i, de retruc, col·laborar en la supervivència dels cristians locals. El franciscà, que va viure tres anys a Jerusalem i ha portat més de 200 grups en peregrinació al llarg de la seva vida, explica que els seus germans de comunitat a Israel i Palestina «ho estaven passant molt malament en tots els sentits» i recorda que el fet que vinguin pelegrins «és la manera de mantenir la fe fora de la Terra Santa i dins». «Si no venen pelegrins, no hi ha xofers, no hi ha hotels i no hi ha restaurants... El substrat del cristianisme de tota la vida que existeix aquí se segueix mantenint fonamentalment perquè venen pelegrins», afegeix.

Pel que fa a la situació del conflicte, Jose Manuel Gude, de Terra Dei, recorda que Israel és un país segur i anima els pelegrins a confiar en els professionals que coneixen el terreny i saben evitar, si n'hi ha, els problemes. «Si hi ha un país que es preocupa per la seguretat de la gent és Israel. I això es reflecteix en el pressupost que hi destina, en el dia a dia, i en la policia que es veu pels carrers. La delinqüència aquí és molt menor que a molts països europeus i qualsevol que visqui aquí o miri les dades estadístiques ho pot corroborar», afirma. Per la seva part, Pini Shani demana que «la por no sigui una raó per no fer alguna cosa» i recorda que, en general, «el país és pacífic i obert a tothom». «No hi ha una raó per no visitar Israel. Els turistes mai hi han tingut problemes», conclou.

SABER ESCOLTAR

L'encontre amb Jesús ressuscitat

L'Evangeli de sant Lluç, al final, narra un relat admirable que se sol anomenar «Els deixebles d'Emmaús». Dos deixebles del Senyor, tres dies després de la mort, caminen amb un posat molt trist cap a un poblet anomenat Emmaús, prop de Jerusalem. Semblen dos homes derrotats que no se saben avenir dels fets de la Crucifixió.

Mentre anaven fent camí, se'ls uní Jesús ressuscitat, però no el van reconèixer. Ells li expliquen la raó de la seva tristesa i Jesús els desgrana que tot això estava escrit, és a dir, contingut en l'Escriptura. Com que el dia ja baixava, el van convidar a entrar a la casa i, assegut a taula, va beneir el pa i el va partir. En aquest instant, el van reconèixer, però Ell desaparegué. El pa restà com a signe de la seva pre-

sència. Immediatament, tornaren a Jerusalem i explicaren aquest fet.

No se sap exactament on era Emmaús. Els entesos l'han situat a diversos indrets. Benet XVI diu que Emmaús representa tots els llocs. És el camí de cada cristià i de tota persona. Jesús ressuscitat sempre esdevé company de viatge, per tal que prenguin nova flama la fe i l'esperança i perquè sapiguem partir el pa de la vida eterna. Un dels caminants diu que havien confiat en Jesús, l'havien seguit, però ara s'havia acabat tot. Un fracàs.

Aquest esdeveniment dramàtic dels dos d'Emmaús reflecteix el pensament de bastants cristians d'avui. Com si la fe hagués fracassat. Els deixebles se sentien abandonats. Però el camí cap a Emmaús, el nostre camí, pot esdevenir de pu-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

rificació i de maduresa de la fe. Tots dos deixebles descobreixen que la fe no es nodreix d'idees humanes, sinó de la Paraula de Déu i de la seva presència real a l'Eucaristia.

En una catequesi d'adults, en llegir aquest text, un jove va dir: «Sí, això és la Missa, on escoltem la paraula de Déu i combreguem amb Crist present en l'Eucaristia.» En aquesta doble taula, es va edificant l'Església i es renoven la Fe, l'Esperança i la Caritat. Necessitem l'encontre amb Jesús ressuscitat.

El camí cap a Emmaús, el nostre camí, pot esdevenir de purificació i de maduresa de la fe

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

En una de les reunions que germinaven espontàniament a la nit durant la meua estada a La Llobeta, en les quals l'amistat i l'enamorament eren temes freqüents, jo vaig dir que «tenia dos amics». De seguida, una noia em va interrompre: «L'amistat no és cap possessió.» En tot cas, hauries de dir que «ets amic de dues persones i això sí que és cert». Oportuna inculpció.

En els meus primers temps als col·legis i les associacions, qualsevol relació mútua era masculina o femenina. Jo, en canvi, vaig gaudir d'un tracte mixt. Als jardins propers d'on vivia, ens hi trobàvem els fills dels ferroviaris que, evidentment, érem nois i noies. Podia existir curiositat per les anatomies diferents, però compartíem els jocs, les dis-

A PROPÒSIT DE...

Els meus amics

cussions i les aficions.

Però, un dia, en un parc urbà, em va sorprendre una noia quan es va dirigir a mi... Han passat més de 70 anys, però seria capaç de transcriure'n el contingut. Dins meu vaig sentir que havia germinat un nou amor, un amor diferent. Es van succeir altres preferències diferents, mentre em plantejava quin i com seria el meu futur. No vaig voler ofegar mai aquests amors, tampoc no em vaig deixar esclavitzar.

Enamoraments ingenus, amistats, aficions i projectes anaven passant, fins a entrar al Seminari. Confesso que en aquest recinte,

no es parlava mai d'aquests sentiments. Si se'n feia alguna referència, era per advertir dels perills que implicaven. Companyerisme, sí que existia, pel que fa a les amistats o als possibles enamoraments, regnava un silenci misteriós.

S'accedia al sacerdocí sense estar gaire preparats en l'amistat. Evidentment, es poden talar els arbres d'un bosc però, eliminar-ne les herbes i les flors silvestres, mai. Un camp es pot ruixar amb herbicida. El terreny s'endureix i desapareix de moment qualsevol presència vegetal. Si en brota alguna serà feble i protegir-la serà difícil. Si se la tanca i se la resguarda d'agents nocius, perdrà el seu encant. Paral·lelament, si s'escull ocultament un amic, de poc servirà. I viure sense amistat suposa tancar-se, empobrir-se.

Viure sense amistat és empobrir-se

Vida eclesial

Aquesta setmana recollim la trobada del Papa amb els Missioners de la Misericòrdia, recordem el pare Josep Massot, entrevistem l'ecònom diocesà de Barcelona, Carles Segarra, denunciem la violència contra el poble ianomami i parlem de les vocacions

III Trobada dels Missioners de la Misericòrdia

Francesc: «No guardeu el perdó a la butxaca»

AICA
Ciutat del Vaticà

Com a Missioners de la Misericòrdia, «perdoneu sempre» amb generositat, no guardeu «el perdó a la butxaca» i procureu que qui es trobi amb vosaltres «canviï els seus sentiments» cap a Déu, va exhortar el papa Francesc al miler de missioners reunits a l'aula Pau VI per tercer cop des de la seva creació el 2016 en el marc del Jubileu de la Misericòrdia.

Tingueu «sempre a mà el mantell de la misericòrdia per embolcallar amb el seu escalf tots els qui s'apropin a vosaltres per ser perdonats», sapigueu «oferir consol als qui estan tristos i sols» i sigueu «generosos com Rut, perquè només així el Senyor us reconeixerà com a ministres fidels seus», els va dir el Papa.

Francesc va reiterar als missioners que el seu ministeri és el «més proper al meu cor: ser un instrument eficaç de la misericòrdia de Déu». I que el seu nombre augmenta cada any, però que espera que pugui créixer més, i convida els bisbes a «identificar els sacerdots sants, misericordiosos, disposats a perdonar, perquè es converteixin en autèntics Missioners de la Misericòrdia».

El Pontífex va explicar que va voler incloure els Missioners en la nova constitució apostòlica *Praedicate Evangelium* «perquè sou un instrument privilegiat en l'Església d'avui, i no sou un moviment que existeix avui i no existirà demà» i perquè «l'evangelització es du a terme en particular mitjançant l'anunci de la misericòrdia divina».

El Papa, com a inspiració per al ministeri dels missioners, va proposar la figura bíblica de Rut per la seva generositat desinteressada i la seva misericòrdia cap a la seva sogra anciana Noemí: «Rut revela els trets de la misericòrdia quan no deixa sola Noemí, sinó que comparteix amb ella el seu futur; quan no s'acontenta amb quedar-se a prop

d'ella, sinó que comparteix la seva fe i la seva experiència de formar part d'un nou poble; quan està disposada a superar tots els obstacles per continuar sent fidel. El que obtenim és realment el rostre de la misericòrdia manifestat en la compassió i el compartir.»

Aquesta figura, va explicar el Papa, «és una icona de com podem superar les moltes formes d'exclusió i marginació que assetgen el nostre comportament». En els quatre capítols del llibre emergeix «la confiança en l'amor de Déu que arriba a tothom» i es revela «que Déu coneix la bellesa interior de les persones», tot i que no tinguin encara la fe del poble escollit, està atent «als seus sentiments, especialment a la fidelitat, la lleialtat, la generositat i l'esperança» que hi ha al cor de les persones «quan són posades a prova».

A través de Rut, va assenyalar Francesc, «som convidats a captar la presència de Déu en la vida de les persones». No és un camí fàcil, però «Déu es posa en marxa per revelar el seu amor».

«Ens correspon a nosaltres, a

PAPA FRANCESC
«Déu no s'atura en les aparences i si jutgés només per les faltes, probablement ningú no se salvaria»

A través del seu ministeri, els Missioners de la Misericòrdia mostren l'amor de Déu.

través del nostre ministeri, donar veu a Déu i mostrar el rostre de la seva misericòrdia. No oblidem mai», va subratllar, «que Déu no actua en la vida quotidiana de les persones amb actes impactants, sinó de manera silenciosa, discreta i senzilla, i es manifesta a través de persones que es converteixen en sagrament de la seva presència».

La invitació del Papa als Missioners de la Misericòrdia és «allunyar tota forma de judici» i avantposar sempre «la voluntat de comprendre la persona que teniu al davant». «Déu no s'atura en les aparences», va recordar, «i si jutgés només per les faltes probablement ningú no se salvaria».

D'altra banda, durant l'audiència general del 27 d'abril, el Papa va demanar, un cop més, pregar per la pau «perquè els qui tenen el poder d'aturar la guerra escoltin el crit de pau de tota la humanitat».

I va afegir: «En aquest moment difícil en el qual la humanitat té set de pau i fraternitat, és urgent que l'aliança entre gent gran i joves sigui fecunda i porti cadascú, en el seu estat de vida, a ser testimoni i mediador de les benediccions de Déu entre els pobles.»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

La por

«He sentit que et passejaves pel jardí i, com que vaig nu, he tingut por i m'he amagat», li diu Adam a Déu, en el text del Gènesi al jardí de l'Edèn. Podríem dir que la por és la primera emoció de l'ésser humà. Almenys la primera de l'ésser humà a la Bíblia. La por: aquella emoció primigènia i irracional que implica la sensació de perill i que pot desembocar en l'angoixa i l'ansietat. Per por, de vegades, fem mal: per por a l'altre, a ser ferits, a ser trepitjats, a no ser valorats, a no ser reconeguts, a quedar-nos sense res. El contrari de l'Amor no és l'odi sinó la por. La por impossibilita l'Amor. Si la salvació ve per l'Amor de Déu que ens té, la por ens condemna a viure paralitzats i tancats en nosaltres mateixos. Viure en la por és morir en vida.

A la Bíblia la por apareix 311 cops i 50 cops als evangelis: «No tingueu por», en boca dels àngels i en boca de Jesús. La por és qui allunya els apòstols de Jesús en els moments més difícils i precisament la superació d'aquella por ve amb la resurrecció, amb l'Esperit de la Pentecosta, amb la difusió de la Vida; de la Paraula.

De fet, Jesús mateix venç la por, en aquella nit de la passió en un altre jardí lluny de l'Edèn: el de Getsemaní, quan accepta el seu final i es posa en mans de Déu. La por, d'aquesta manera, també és filla de Déu —va escriure Péguy— perquè Jesús com a humà també va sentir por. Por *versus* amor; por *versus* confiança: heus aquí que el camí de conversió i resurrecció passa necessàriament per superar la por i confiar en l'Amor de Déu; això és esperit pasqual.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Professor d'Antropologia i consiliari a Blanquerna

Josep Massot: una vida al servei de la cultura

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Monjo de Montserrat

Tenia moltes inquietuds culturals i intel·lectuals i, sobretot, era una persona amable, atenta i d'una gran bondat

La matinada de diumenge 24 d'abril ens ha deixat el P. Josep Massot, historiador i filòleg, doctor *Honoris causa* per diverses universitats, Medalla d'Honor 2018 de la Xarxa Universitària Lluís Vives, que agrupa les 22 universitats dels Països Catalans, membre de la Secció Històrico-arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans i Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2012.

Savi i erudit, amb molt bon caràcter, treballador incansable i compromès en la defensa de la nostra llengua i de la nostra cultura, Josep Massot va néixer a Palma de Mallorca el 1941 i va entrar al monestir de Montserrat el 1963. Llicenciat en Filologia romànica per la Universitat de Barcelona, va fer la professió monàstica el 1964 i va ser ordenat prevere el 1971, any en què fou nomenat director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, una editorial que començà a editar llibres el 1499 i que, per tant, té més de 500 anys d'història.

Quan va entrar a Montserrat, encara estava estudiant a la Universitat. Durant molts anys va ser també director de la revista *Studia Monastica* i ac-

tualment dirigia les revistes *Serra d'Or* i *Randa*. Ha estat secretari de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, president de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, al qual pertanyia des del 1999, secretari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i membre de la Societat d'Onomàstica i de la Societat Verdaguer. El P. Massot tenia moltes inquietuds culturals i intel·lectuals i, sobretot, era una persona amable, atenta i d'una gran bondat.

Aquest monjo filòleg, historiador i investigador de la nostra cultura havia publicat desenes de llibres i centenars d'articles sobre el Cançoner, la llengua, la guerra civil o l'Església catalana i havia estat guardonat amb el Premi Francesc de B. Moll, de l'Obra Cultural Balear (pel conjunt de la seua obra) i el Premi Manuel Sanchis Guarner. També havia rebut el Premi Nacional de Cultura Popular de la Generalitat de Catalunya, per la recuperació i edició de l'Obra del Cançoner Popular, així com la Creu de Sant Jordi i la Medalla d'Or del Consell Insular de Mallorca. A més, el 1995 va rebre el Doctorat *Honoris causa* per la Universitat de les Illes Balears, el 2016 per la Universitat de València i el 2012 el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

A Montserrat, del 1987 al 1991, vaig tindre el goig de treballar amb ell. Treballador infatigable, tenia les sis taules que hi ha al seu despatx plenes de llibres, carpetes, o fulls de galerades per corregir. El seu sentit de l'humor i la seva fina ironia, així com la seva capacitat intel·lectual, feien que les converses amb el P. Massot fossin molt enriquidores.

Cal agrair a Déu el do que ha estat per a Montserrat i per a Catalunya el P. Massot, un monjo fidel a la pregària i als serveis que se li encomanaven i un home de cor bo, que ha treballat tota la vida a favor de la cultura i de la llengua catalana.

Bondat i excel·lència

DAVID PAGÈS I CASSÚ
Professor i escriptor

Allà on fos contribuïa «que la gent s'entengués» i per això moltes vegades havia fet de «mediador»

Sabiem que el seu estat de salut era delicat, però encara el dimecres anterior ens va enviar un WhatsApp que transmetia optimisme: «Moltes gràcies amb retard. Avui m'han donat d'alta per segona vegada i ja soc a Montserrat. Una abraçada.» Per això mateix, en conèixer la mort del P. Josep Massot, l'impacte encara va ser més fort.

A la façana dels Serveis Mèdics de Girona, hi apareix transcrita una citació del Dr. Ciril Rozman (Ljubljana, 1929) que diu: «Només una bona persona pot ser un bon metge.» A partir d'aquí cal parlar, òbviament, de molts altres atributs, però el que diu el Dr. Rozman hauria de ser un punt de partida indiscutible en qualsevol camp professional: bondat i excel·lència haurien d'anar sempre trenades.

El P. Massot era una persona polifacètica, va publicar desenes de llibres i va signar centenars de treballs sobre temes ben diferents. Un dels gegants de la nostra cultura i llengua. En aquest escrit, però, m'agradaria posar l'accent en la seva condició de persona afable, bona, generosa i

senzilla.

Li agradava de dir que tenia amics, molts d'amics, a tot arreu. Amics d'àmbits, ideologies, llocs, tarannàs... ben diferents. «Normalment no tinc mai problemes amb ningú perquè procuro no crear-ne. No en tinc amb ningú i si algú me'n crea, miro de suavitzar les situacions.» Allà on fos contribuïa «que la gent s'entengués» i per això moltes vegades havia fet de «mediador».

No sols va fer una feina ingent en molts camps del coneixement, sinó que també va encoratjar, guiar i publicar molts altres estudis o treballs. Es va implicar de manera activa en la gestió de diverses entitats i institucions acadèmiques i culturals. Va ser una constant en la seva trajectòria.

La paraula «saviesa» sempre sol anar lligada amb senzillesa. Ho personificava perfectament. En podríem trobar molts exemples. Tant en discursos i escrits seus, com en converses de caràcter espontani.

El mes de juliol passat vàrem tenir el goig i el privilegi de poder conversar amb ell una estona llarga a Montserrat amb motiu d'una entrevista per a aquest setmanari, la qual va sortir publicada en el núm. 2.189 (5 setembre 2021). En l'última pregunta li vàrem demanar pel llibre seu que ens recomanaria en primer lloc. La resposta va ser la següent: «*Església i societat a la Catalunya contemporània*, publicat el 2003 a la Biblioteca Abat Oliba. Hi surten molts temes. Casualment és el llibre més extens que he publicat mai.»

Jordi Manent, coordinador de la miscel·lània d'homenatge que se li va oferir el passat novembre, afirmava fa pocs dies en una entrevista de Mireia Rourera per al *Punt Avui* que «el pare Josep Massot representa molts valors de Montserrat». Ben cert. No podrà acabar personalment les tasques pendents — deia que en tenia per viure cent cinquanta anys — però sí que ha obert els camins — molts — perquè altres persones les puguin portar a fi. Gràcies immenses, Josep!

El nostre company Agustí Codinach va fer un ampli reportatge fotogràfic al P. Massot amb motiu de l'entrevista que David Pagès li va fer per al nostre setmanari el 5 de setembre del 2021.

 Barcelona

Carles Segarra, ecònom de l'arquebisbat de Barcelona

«Cal que l'Església doni més visibilitat al que fa»

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

Com cada any en el període de la declaració de la renda, la campanya Xtants convida la ciutadania a marcar la X tant a favor de l'Església catòlica com de les ONG. Juntament amb la Jornada de Germanor, és també una bona ocasió per sensibilitzar la feligresia de la importància de col·laborar en el sosteniment econòmic de l'Església, més encara en un moment (Covid, guerra Ucraïna, crisi social i econòmica...) en què han minvat recursos i les necessitats no paren d'augmentar. Carles Segarra, de 46 anys, és des del gener passat el nou ecònom de l'arquebisbat de Barcelona, en substitució de Gaspar Coderch: «El principal repte és el sosteniment econòmic de les parròquies i la diòcesi, tenir prou diners per dur endavant tots els projectes socials i pastorals.»

Quines han estat les conseqüències de la pandèmia en l'economia parroquial i diocesana?

La pandèmia ha tingut un impacte molt negatiu tant en l'economia parroquial com en la diocesana, tant en l'exercici 2020 (especialment) com en el 2021. Es van reduir significativament les aportacions dels fidels (molts no van poder entrar a les nostres parròquies durant un llarg període de temps), també altres ingressos com els procedents d'arrendaments, i es van veure afectats recursos que s'obtenien des d'altres fonts. Tot i així, l'aplicació del pla estratègic de l'arquebisbat ha permès (i continua permetent) administrar els recursos d'acord amb les prioritats fixades en el pla. S'ha de tenir en compte també que encara no podem «abaixar la guàrdia» en l'aplicació estricta d'aquestes me-

«La pandèmia ha tingut un impacte molt negatiu tant en l'economia parroquial com en la diocesana»

«L'esperit del Fons Comú Diocesà és que tothom aporta segons les seves capacitats i tothom rep segons les seves necessitats»

Agustí Codinach

Carles Segarra és l'ecònom de l'arquebisbat des del gener passat.

sures, ja que encara no hi ha la certificació científica que el Covid-19 hagi remès i que, per tant, no pugui tornar a provocar més conseqüències negatives en l'economia.

A les conseqüències de la pandèmia, s'hi sumen ara les de la pujada de preus de l'energia i les matèries primeres. Quines solucions hi ha davant la taula?

Una pujada de preus d'uns serveis mai és una bona notícia per qui ho ha de pagar. Tenint en compte això, per al bisbat, dins el pla estratègic esmentat, es contempla l'opció d'intentar ajustar en la mesura del possible aquests increments, via centralització de proveïdors, negociar tarifes comunes tant per al l'arquebisbat com per a les parròquies, etc. A nivell social, la pujada de preus suposarà pèrdua de poder

adquisitiu de les famílies, i afectarà més les persones més pobres amb sous més baixos i que ja tenen dificultats per arribar a final de mes. Per tant, caldrà que les parròquies i entitats socials ajudin aquestes persones. Com a mesura d'estalvi en l'energia, en part depèn de les actuacions del Govern Central (com ha estat la subvenció al preu de la benzina de 0,20 euros per litre, el bo social de l'electricitat i d'altres). A nivell particular, es poden proposar mesures com ajustar la temperatura de la calefacció o desplaçar-se en transport públic, en els casos en què es pugui.

Quin és el funcionament del Fons Comú Diocesà de Barcelona?

L'esperit del FCD és que tothom aporta segons les seves capacitats i tothom rep segons les seves necessitats. Aquest és el principi fonamental que justifica l'existència del FCD. Possiblement, alguns dels paràmetres per al càlcul del FCD s'hauran de redefinir segons variables que actualment no es contemplen en el càlcul; de fet, aquest és un treball que ja es va començar just abans de la pandèmia però que el Covid-19 ha obligat a ajornar. En tot cas, sigui quin sigui el replantejament que es pugui fer, és necessari que l'esperit del FCD es mantingui i que, en el seu cas, aquest replantejament vingui àmpliament consensuat amb les parròquies.

Quina és la importància de la sensibilització que la sostenibilitat econòmica de l'Església és cosa de tots?

Aquí queda també molt a fer i molt camí per recórrer; possiblement hem d'aconseguir donar més visibilitat a la tasca que fa l'Església a favor de persones necessitades i que, en el període de la pandèmia, s'ha posat de manifest d'una manera clara i significativa. La campanya d'aquest any Xtants 2022 potser fa un pas endavant en aquest sentit: ajudar l'Església vol dir ajudar persones que, sense aquest ajut, no haurien pogut tirar endavant. En aquest sentit, a la campanya de renda d'aquest any, no només ens adrecem a aquelles persones que fan de manera recurrent la declaració, sinó també als qui la fan per primera vegada, per dir-los que el seu ajut ajuda.

Com la diòcesi de Barcelona inverteix els diners que rep via la declaració de la renda?

Els ingressos derivats de la X es reinverteixen directament a la nostra diòcesi, bàsicament en dos aspectes: el retorn a persones necessitades i a aquelles parròquies amb menys recursos i el pagament als nostres preveres, incloent-hi el corresponent a la Seguretat Social. Val a dir que, encara que són molt importants, els ingressos procedents de l'assignació tributària no constitueixen la principal font de generació de recursos de l'arquebisbat, sinó que són les aportacions dels fidels (via subscriptors, llegats, germanor, etc.). Actualment, la X suposa un 19% dels ingressos anuals de la diòcesi.

Les persones que volen marcar la X a favor de l'Església, què han de tenir en compte a l'hora de fer la declaració de la renda?

A l'hora de fer la declaració de renda, es tendeix a confirmar l'esborrany que envia l'Administració Tributària. Aquest esborrany es pot editar i modificar, per exemple, marcant la X a favor de l'Església en el cas que inicialment no es contemplés així. Així mateix, hi ha molts casos en què la declaració està feta per un despatx o gestoria externa al contribuent i que a l'hora de fer la declaració se sol marcar la casella que hi havia a la declaració d'anys anteriors: també val la pena recordar en aquests casos que el contribuent té la capacitat plena de demanar a qui li faci la declaració que marqui la casella corresponent a l'Església.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

«Ajudar l'Església vol dir ajudar persones que, sense aquest ajut, no haurien pogut tirar endavant»

«Encara que el nombre de declaracions a favor de l'Església ha baixat, el volum de renda que signifiquen ha augmentat»

Les comunitats que més aporten són Madrid (87,67 milions d'euros), Andalusia (41,95 milions) i Catalunya (33,25 milions). Però curiósament Catalunya és la penúltima en nombre de declaracions a favor de l'Església. Hi ha camí a recórrer?

En els darrers anys, a Catalunya i a Barcelona, hi ha hagut una disminució del nombre de declaracions a favor de l'Església. Possiblement, cal que l'Església faci una tasca més gran de sensibilització i doni més visibilitat al que fa. Creiem que la campanya d'aquest any pot ser un punt d'inflexió cap a aconseguir aquests objectius. Val a dir també que encara que el nombre de declaracions a favor de l'Església ha baixat, el volum de renda que signifiquen aquestes declaracions no ha disminuït, sinó que ha augmentat.

Quins altres canals de col·laboració econòmica l'arquebisbat de Barcelona ha posat en marxa?

A banda dels canals tradicionals de finançament, com són les col·lectes, la X a la renda o les subscripcions periòdiques (unes 4.500 a la diòcesi), s'obren nous canals adaptats a les tecnologies actuals, com són donatius en Bizum a la parròquia o al bisbat (el Bizum del bisbat és el 02155), aportacions fetes amb targeta als terminals de les parrò-

quies o la web de la diòcesi (<https://esglesia.barcelona>), on es pot fer aportació directa a cadascuna de les parròquies

Quins són els principals reptes de l'economia diocesana?

Crec que l'arquebisbat de Barcelona, després del Covid-19 i de cara als propers anys, ha de fixar-se en 3 grans eixos, tots ells previstos en el pla estratègic: en primer lloc, i com a missió fonamental, continuar amb la tasca pastoral que l'Església té encomanada; en segon lloc, intentar obtenir ingressos recurrents que ajudin a desenvolupar l'activitat ordinària i, finalment, continuar aplicant una política de control i contenció de la despesa.

En aquest sentit, passes que ja s'han iniciat com, per exemple, redefinir determinades zones pastorals, agrupacions parroquials, etc., i altres a estudiar implementar en un futur com, per exemple, el replantejament del FCD que comentava abans, poden ajudar molt a disposar d'uns ingressos recurrents que permetin desenvolupar els nostres principals objectius: donar ajut a les persones necessitades, suport a les nostres parròquies, mossens i col·laboradors parroquials, i, en definitiva, continuar amb la tasca pastoral que l'Església té encomanada.

Església Arxidiocesana
de Barcelona

ACTUALITAT ▾ CARDENAL OMELLA ▾ L'ARXIDIÒCESI ▾ TRANSPARÈNCIA ▾ EL PLA PASTORAL ▾ PUBLICACIONS ▾ SERVEI DE PREMSA ▾

Santuari de la Mare de Déu de la Salut (Les Planes)

DADES

Adreça

Avinguda Rectoret 26, Les Planes
08017 Barcelona

Telèfon

931 93 67 75

Correu electrònic

mdsalut574@arqbcn.cat

Web

<https://lesplanesparroquia.blogspot.com>

Arxiprestat

<https://www.arqbcn.org/mapa/index.php?view=barcelona-sarri-parroquia-de-la-mare-de-deu-de-la-salut-2&lang=ca>

FES UN DONATIU A LA
PARRÒQUIA SANTUARI
DE LA MARE DE DÉU DE
LA SALUT (LES PLANES)

fes un donatiu

A la web esglesia.barcelona/parroquia es poden fer donatius a una parròquia concreta.

 Brasil

Les dones i les nenes són les principals víctimes de la mineria il·legal

Els bisbes condemnen la violència contra el poble ianomami

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

«Indignació i repudi per la violència patida pel poble ianomami, especialment per la invasió de la mineria en el seu territori, la violència sexual contra les dones i les nenes i l'abandonament total del govern.» Són paraules del president de la Comissió Episcopal de Lluita contra el Tràfic de Persones de la Conferència Episcopal Brasileira, Mons. Evaristo Spengler, davant d'una realitat dolorosa que es produeix davant la indiferència i la complicitat del govern.

La declaració respon a l'informe *Ianomami sota atac: mineria il·legal en la terra indígena ianomami i propostes per combatre-ho*, elaborat per Hutukara Associació Ianomami, que denuncia «la realitat dramàtica que viuen les comunitats ianomami de l'Amazones i Roraima».

L'informe recull denúncies de violència sexual i violacions patides per adolescents i dones ianomami, a mans de miners invasors que fan extraccions il·legals d'or. La mineria il·legal en territoris indígenes ha contaminat els rius

i els boscos i les seves poblacions.

Per això, Mons. Spengler constata que «el poble ianomami està amenaçat, violat i en gran vulnerabilitat sota condicions de vida precàries, fam, desnutrició i subjecte a adquirir malalties endèmiques, infeccioses i contagioses».

I tot amb la complicitat del govern brasiler, que du a terme accions per expulsar pobles i comunitats de les seves terres ancestrals, sobretot atorgant títols de propietat a qui s'apodera de les terres públiques, especialment on hi ha els pobles indígenes, quilomboles, comunitats tradicionals i àrees ambientals.

En fidelitat al seu compromís místic i profètic amb el clam dels pobres i de la terra, la Comissió Episcopal Especial de Lluita contra el Tràfic de Persones, expressa la seva «solidaritat i compromís amb la defensa de la vida de les comunitats ianomamis i de boscos, sobretot, les àrees de refugi indígenes».

EVARISTO SPENGLER
«El poble ianomami està amenaçat, violat i en gran vulnerabilitat sota condicions de vida precàries, fam, desnutrició i subjecte a adquirir malalties endèmiques, infeccioses i contagioses»

Poblat ianomami a Roraima.

El 8 de maig se celebra la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i la Jornada de Vocacions Natives

«Deixa la teva petjada, sigues testimoni»

REDACCIÓ
Madrid

El 8 de maig, diumenge del Bon Pastor, l'Església a Espanya celebra dues jornades vocacionals de forma conjunta: la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i la Jornada de Vocacions Natives.

En aquesta jornada, l'Església ens convida a pregar perquè els joves s'obrin a la crida de Déu i li responguin amb generositat «essent per als altres» des d'una família, una feina o una consagració especial.

En aquest dia també es proposa encomanar molts joves que són cridats per Déu a seguir-lo en els territoris de missió: les vocacions natives. Perquè assumeixin el relleu dels missioners i mantinguin viva la flama de l'Evangeli als seus països i cultures. A més, es demana la col·laboració econòmica perquè cap d'aquestes vocacions no es perdi per manca de mitjans.

La jornada té tres objectius bàsics: vocació, per suscitar en tots els joves la pregunta sobre la seva vocació, en línia amb l'exhortació apostòlica postsinodal *Christus vivit*; pregària, per convidar tota la comunitat cristiana a sentir-se corresponsable i pregar per les vocacions que l'Església necessita al nostre context i arreu del món, i col·laboració econòmica, perquè a través de la col·lecta a les misses del 8 de maig,

de les beques d'estudi i d'altres donatius, se sostinguin les vocacions natives de les Esglésies joves.

El lema de la jornada és *Deixa la teva petjada, sigues testimoni*. En el context de l'Any Sant Compostel·là i davant la Peregrinació Europea de Joves, prevista per al'agost, ressona amb força el que el papa Francesc va dir als joves a la Jornada Mundial de la Joventut de Cracòvia el 2016: «Jesús et crida a deixar la teva petjada en la vida, una petjada que marqui la teva història i la història de tants.»

La campanya recull testimonis de diferents persones la vida de les quals ha estat marcada per la petjada que han deixat altres que han dit «sí» al Senyor des de diferents camins vocacionals.

Segons dades de la Conferència Episcopal Espanyola, a Espanya hi ha 1.028 seminaristes majors i 811 seminaristes menors, i el 2021 es van ordenar 125 sacerdots diocesans.

La Conferència Espanyola de Religiosos constata que hi ha 35.507 membres d'instituts religiosos i societats de vida apostòlica que pertanyen a 408 congregacions. Entre ells, 639 juniores i 281 juniors. A banda, a Espanya hi ha 179 novícies i 65 novicis.

I, segons informa la Conferència Espanyola d'Instituts Seculars, al nostre país hi ha 2.478 integrants als instituts seculars.

Pel que fa als territoris de missió, l'Obra de Sant Pere Apòstol va donar suport el 2020 a 75.365 seminaristes, 2.201 formadors i 7.259 novicis i novícies.

Amb l'ajuda d'aquesta obra es dona un subsidi anual per a les despeses ordinàries dels seminaris i la manutenció i matriculació dels seminaristes i novicis; es dona suport a la construcció i manteniment dels seminaris; s'impulsa una bona formació per a les vocacions i s'ofereixen beques d'estudi.

La jornada té tres objectius bàsics: vocació, pregària i col·laboració econòmica

Les vocacions natives són la millor herència dels missioners.

SIGNES D'AVUI

Dos genis parlen sobre la guerra

«De quina manera la humanitat es podria alliberar de les amenaces de la guerra?» Milions de persones es formulen avui aquesta qüestió. Llegim aquesta pregunta en una carta, escrita a Caputh (Postdam), el 30 de juliol del 1932. El seu autor és un geni científic i un pacifista actiu fins a la medul·la. Es tracta d'Albert Einstein. La Societat de Nacions i el seu Institut Internacional per a la Cooperació Intel·lectual amb seu a París li va proposar que analitzés un problema lliurement escollit per ell amb una persona de la seva elecció, en el marc d'un intercanvi lliure d'opinions. Einstein va triar un altre geni, Sigmund Freud. Tots dos eren jueus. Tots dos es van exiliar a causa de Hitler. S'havien trobat abans, el 1927, i tenien una bona relació. Freud ho recorda dient amb ironia: «Entén de psicologia como

jo de física, de manera que la nostra conversa va ser molt agradable.» Les dues cartes originen el llibre *¿Por qué la guerra?* Judith Butler les comenta en el seu: *La força de la no-violència*.

Einstein propugna la creació d'una autoritat legislativa i judicial per a la solució de tots els conflictes que sorgeixen entre els estats. Calen dos elements: dret i força. Difícil, el primer; el segon, encara més. Després de constatar els fracassos al llarg de la història, conclou que hi ha grans forces psicològiques que paralitzen aquests esforços. Per això escull Freud com a interlocutor. Afegeix una altra pregunta:

Les dues cartes estan recollides en el llibre «Per què la guerra?»

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

«És possible dirigir el desenvolupament psíquic dels éssers humans de manera que aquests es tornin més resistent a la psicosis de l'odi i de la destrucció?»

Freud, des de Viena, li envia la seva resposta el setembre del 1932. Freud considera que el poder, en aquest cas, ja no és força sinó violència. Tradicionalment els conflictes s'han resolt a través de la violència. Aprofundeix sobre el psiquisme humà i sobre les pulsions instintives: l'eros, que uneix, i el thanatos, que separa. Conclou que «l'actitud cultural i el temor fundat a les conseqüències de la guerra futura» siguin un motiu d'esperança, però no sap endevinar com s'aconseguirà aquest fi. Dues cartes antològiques per reflexionar.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

A l'entrada de l'església de Santa Anna, on des de fa cinc anys acollim a l'Hospital de Campanya els sense-sostre i a qui ho necessita, hi ha l'escultura de l'artista canadenc Timothy Schmalz, que representa Jesús com un captaire dormint en un banc.

He viscut en diferents ocasions moments molt emotius al costat d'aquesta escultura, des d'aquell home, una mica begut, que li acarona els peus, dient-li que els tenia molt freds i posant-li la seva flassada, o aquell altre que s'adormia abraçat a ell. Aquesta setmana he pogut contemplar una escena que tant de bo els lectors poguessin veure a la foto que vaig fer sense que ningú ho advertís.

Agenollada a l'alçada del cap co-

FINESTRA A LA VIDA

Una pregària amb el Jesús «homeless»

bert per la flassada esculpida amb tanta delicadesa, gairebé amagant el rostre de Jesús, una dona de mitjana edat recolzava el cap a l'escultura, a prop del pit de Jesús. Les llàgrimes regalimaven pel ferro de la figura fins al banc. Jo contemplava commoguda aquella escena. M'hauria agradat que l'artista que la va esculpir hagués pogut contemplar-la. L'escultura resulta tan realista i atraient per als que viuen situacions difícils que fa que es puguin acostar al Jesús que va patir com ells i del qual ell mateix va dir que «no tenia on reposar el cap».

Allà vaig estar-m'hi una estona, fins que em vaig acostar a la dona i —acaronant-li el cap— li vaig demanar què li passava i quina era l'angoixa que l'havia portat a aquella sincera pregària amb el Crist.

La seva situació era la de tanta

gent que pateix la pitjor de les pobres: la solitud, l'angoixa de no tenir un lloc per dormir, ni una persona a qui estimar... Fugint del seu país per aquesta situació i pensant que aquí trobaria el que necessitava, va acabar com tants altres emigrants amb el mateix patiment que la va impulsar a sortir del seu país.

Vam fer el possible per ajudar-la, però amb la impotència de no poder arribar a donar-li tot allò que necessita una persona per a la seva completa realització.

No puc oblidar aquella figura de la dona fent de l'obra de Timothy Schmalz una nova escultura de gran realisme.

Molta gent pateix la pitjor de les pobreses, la soledat

Cinquanta anys de missió

Els Carmelites Descalços celebren mig segle de presència a la República Centreafricana

FEDERICO TRINCHERO
Carmelita a Bangui

Els fundadors de la missió.

Actualment hi ha molts germans joves autòctons.

Les missions a Àfrica eren un gran desig de santa Teresa de Jesús

La missió dels frares Carmelites Descalços a la República Centreafricana ha fet cinquanta anys. Els quatre primers missioners (Agostino Mazzocchi, Nicolò Ellena, Marco Conte i Carlo Cencio) van arribar a Bozoum el 16 de desembre del 1971. Va ser el començament tímid i discret de la nostra missió i, en cert sentit, un nou capítol d'una història començada segles abans.

Les missions a Àfrica eren un gran desig de santa Teresa de Jesús. Poc abans de la seva mort, cinc missioners carmelites descalços van partir de Lisboa en direcció a les costes del Congo. Malauradament, a causa d'una tempesta, l'expedició va naufragar i els cinc missioners van morir a les aigües de l'oceà. L'any següent, una segona expedició va ser igualment

desafortunada; aquest cop van ser els corsaris els qui van atacar la nau i van impedir els missioners arribar a Àfrica. Els cinc frares van ser abandonats a les platges de Cap Verd: un va morir i els altres van aconseguir tornar a Sevilla. El 1584, a la tercera temptativa, tres carmelites van aconseguir establir-se definitivament al Congo. Malauradament, alguns anys després, es va suprimir la missió. Només tres segles després, en època colonial, el Carmel va aconseguir plantar les primeres arrels a l'Àfrica negra. Els primers d'arribar-hi, però, no van ser els frares, sinó les monges, el 1934 al Congo. Després, el 1956, també van arribar al Congo els seus germans. I posteriorment el Carmel es va difondre per tot el continent.

La missió de Bozoum, en realitat, la van fundar els pares espirituals

francesos, els evangelitzadors de la República Centreafricana, el 1929. Tot seguit, als anys quaranta, van arribar els caputxins de Tolosa, de Savoia i després els de Gènova. Va ser gràcies a l'amistat amb aquesta últims, a finals dels anys seixanta, que entre els carmelites de Gènova va néixer el desig fort d'obrir una missió a la República Centreafricana. Als segles passats diferents frares de Gènova havien estat convidats a la missió a l'Índia, Pèrsia i Síria. Però ara els meus germans d'hàbit volien una missió tota per a ells i, com la petita Teresa, volien recórrer la terra anunciant l'Evangeli a les cinc parts del món, plantar la creu en territori infidel. I Àfrica, l'Àfrica negra, despertava els seus somnis i els seus projectes més que cap altre lloc.

El P. provincial de l'època, Teodoro Brogi, va ser el gran promotor de l'obertura de la missió. Abans de llançar-se a l'empresa, per a la qual no van faltar obstacles, va fer un sondeig per comprovar quants frares estarien disposats a marxar. Tots els frares, menys un, van respondre-hi afirmativament. Alguns van dir que estarien disposats a marxar immediatament i sense condicions, obedients a les paraules de la santa mare Teresa, la qual hauria donat «mil vegades la pròpia vida, encara que només fos per salvar una ànima». Entre aquests, els pares Niccolò, Marco, Carlo i, tot seguit, també el P. Agostino, carmelites de Nàpols.

El 7 de desembre del 1971 el cardenal Siri va lliurar la creu als quatre que marxaven. El 12 de desembre els pares missioners van sortir de l'aeroport de Niça, en un DC-8, que els va portar a Fort-Lamy, al Txad. I des d'aquí, viatjant en avió i després en cotxe, van finalment van arribar a Bozoum, on, expliquen les cròniques del 16 de desembre d'aquell any, «van besar el terra en el qual podrien escampar la suor del seu treball apostòlic» i van començar a aprendre el sango, la llengua amb la qual anunciarien l'Evangeli.

Els pioners

Qui eren aquests quatre homes, de caràcters i històries una

mica diferents, que amb una consciència heroica (l'expressió és del P. Niccolò) van donar vida a la missió dels carmelites descalços a la República Centreafricana?

Dels quatre missioners, el P. Agostino de Santa Teresa no era només el més gran, sinó també el més refinat i el d'un perfil biogràfic sens dubte més aventurer. Nascut a Milà el 1904, va estudiar música, medicina i lleis. Després d'haver treballat durant deu anys a Estrasburg, durant la Segona Guerra Mundial, va arribar a ser oficial militar a Líbia. Ràpidament va ser fet presoner a Egipte i enviat posteriorment a prop de l'Himàlaia. Durant els sis anys de captiveri va demanar el baptisme i es va amagar de la lectura de santa Teresa. El 1946, ja lliure, va tornar a Itàlia i va entrar al convent dels Carmelites de Nàpols. Va ser ordenat sacerdot, i després de cinc anys de vida eremítica a la Toscana, va arribar a Bozoum on es s'hi quedaria deu anys.

El P. Niccolò de Jesús Maria, nascut el 1923, originari de la Vall de Varaita a la província de Cuneo, va entrar a l'orde sent molt jove. Després dels estudis a Roma, el 1952 va marxar com a missioner al Japó, on va treballar durant set anys. Va arribar a la República Centreafricana el 1971, on va ser més de 42 anys, la major part a la parròquia de Bossempélé, que ell mateix va fundar. El P. Niccolò, mort el 2019, era un missioner d'altre temps: dels quatre, indubtablement, el més semblant als primers evangelitzadors de la República Centreafricana. De gairebé tots els dies que va ser a la missió, el P. Niccolò ha deixat, a més, un diari preciós i interessant.

El P. Marco de l'Encarnació, nascut a Verona el 1925, va entrar a l'orde en edat adulta, després d'haver treballat durant anys com a artesà del vidre. Meticulós, artista i de caràcter una mica rude, va passar a la República Centreafricana prop de deu anys, deixant una petita església de pedra al poblat de Karaza.

El P. Carlo del Cor Immaculat, el més jove i l'únic que encara viu, nascut el 1937, va arribar a la sabana amb gran entusiasme i

Molts missioners han continuat amb la mateixa passió i entrega l'obra començada pels quatre primers

El seu coratge i confiança en el Senyor van permetre la realització del somni

Fra Marcial i fra Jeannot-Marie, dos nous sacerdots.

determinació. El pas de la llengua de Dante al sango, de les vinyes als camps de mandioca no va ser fàcil. Després de només dos anys, però, va fundar la parròquia de Baoro, la nostra segona missió, i va aconseguir construir l'església somiada quan era petit. Poeta, escriptor i, ocasionalment, agricultor, sempre se'l va definir com un pedaç. Però, en realitat, ha estat un gran animador de la missió, treballant sobretot als poblats —dels que encara recorda el nom amb el seus catequistes respectius— on ha passat expulsant dimonis, curant malalts i, així s'explica, també ressuscitant morts...

Amb el pas dels anys, la missió ha crescut. Alhora han passat el testimoni a molts missioners (no només italians). Cadascun, amb el seu temperament propi i el seus dons, ha continuat amb la mateixa passió i entrega l'obra començada pels quatre primers.

El 19 de desembre ens vam trobar a Bozoum per donar-ne gràcies a Déu, capaç de fer coses grans amb nosaltres, petits homes. La nostra alegria va ser gran no només per la presència de molts

fidels, sinó també pel do de dos nous preveres: fra Marcial i fra Jeannot-Marie.

Després vam anar a Bouar, la missió on he viscut els meus primers cinc anys a Àfrica, i vam poder fer un balanç d'aquests cinquanta anys i projectar els cinquanta vinents en companyia, ja, de molts joves germans d'hàbit autòctons.

Vaig passar el Nadal per primer cop a Yolé, amb els nostres 75 seminaristes. Tots els divendres d'Advent es va fer un dinar més sobri per poder distribuir, el dia de la vigília, el fruit dels seus sacrificis: arròs, cafè, sucre, caramels i sabó a 250 pobres.

A missa, els cants més bonics; a taula, els millors plats; entorn del foc, les danses més llargues perquè el Rei és entre nosaltres. Els nostres quatre primers missioners mai s'haurien pogut imaginar tot això quan van arribar fa cinquanta anys, precisament la vigília del Nadal. El seu coratge i la seva confiança en el Senyor, però, va ser el que van permetre la realització del somni.

El P. Federico, en primer terme, en la celebració de l'aniversari.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Deixa petjada, sigues testimoni

Benvolguts i benvolgudes, avui, quart diumenge de Pasqua, diumenge del Bon Pastor, l'Església celebra la Jornada de pregària per les vocacions. No és una meravella que un noi o una noia en plena joventut un dia tinguin l'audàcia de fer de la seva vida un do?

Dies enrere vaig participar en una trobada de joves a la Catedral. Se'ls veia contents, desperts, audaçs, amb tota una vida pel davant, i amb una munió de desitjos i projectes. Sortosament no totes les energies i projectes dels joves se les emporten els negocis dels grans. Hi ha molta generositat en les noves lleves de joves. El que passa és que la manera de viure dels grans els posa a prova durament i no sempre els seus ideals reïxen.

Si aneu al santuari de Sant Magí de la Brufaganya, ben poc abans d'arribar-hi, a la banda esquerra del barranc de Sant Magí, hi trobareu les fonts que, segons la tradició, va fer brollar el sant. El dia que hi vaig passar em vaig topar amb un grup de joves excursionistes. Anaven carregats amb les

seves motxilles i associaven la seva set per emprendre de nou el camí cap al santuari. Alguns hi omplien també les seves cantimplors. Vaig pensar en la necessitat que hi ha que molts joves es facin portadors d'una altra aigua, d'aquella que Jesús deia a la samaritana que apaga la set (cf. Jn 4,13-14), joves que facin de la seva vida un do.

En tots aquests últims anys, preguntant ací i allà, m'he trobat amb sorpreses en les catequesis, en convivències o altres ocasions, quan determinats joves es plantejaven la possibilitat de posar la seva vida al servei de la fe i de la caritat per ajudar una societat que està malalta de l'esperit. Però aleshores miren al seu entorn i es pregunten: qui m'hi ajudarà? Amb quines petjades es troben per seguir endavant en el camí? En quins testimonis es poden emmirallar? Amb quines fonts es troben per associar la seva set espiritual?

Avui l'Església ens recorda la necessitat de pregar per les vocacions plenament consagrades, sobretot les vocacions sacerdotals i a la vida religiosa. La jornada és

organitzada tant per la Delegació de vocacions com per la Delegació de missions i cooperació entre les Esglésies, ja que l'objectiu de la pregària és també per les vocacions missioneres a qualsevol indret del món, i per les vocacions nadiues mateixes. «Deixa petjada, sigues testimoni», diu el lema d'enguany. Déu crida, i la resposta apunta.

Jo pregunto: És que falta la nostra pregària, la pregària generosa dels pares, dels malalts, dels ancians i dels consagrats i consagrades mateix, perquè els qui són cridats trobin petjades en el camí, és a dir, un escalf al seu entorn que els doni coratge per a dir «sí» a la Vida?

Hem d'emprendre la tasca i la pregària per les vocacions. Ho he proposat en multitud d'ocasions i, especialment, en la primera carta pastoral, *L'Esperit fa jove l'Església*. Avui ho demano de nou. No sigui que Déu, un dia, ens faci el retret: «Estava tot a punt, només faltava l'alè de la vostra pregària per a fer rajar la font.»

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Ramat feble, fortalesa del Pastor

Ens unim a la pregària de tota l'Església quan demana a Déu, el Pare: «Conduïu-nos al goig del vostre Regne i feu que la feblesa del vostre ramat arribi allà on ha arribat la fortalesa del seu pastor.» Una jornada pasqual i vocacional que fixa la seva mirada en Jesús, el bon Pastor i tracta de contemplar, com a Església unida a ell, tota l'acció «pastoral» enmig del poble, el seu ramat, perquè se senti acollit i acompanyat pel seu amor infinit. Una acció que no queda reduïda a un petit grup d'elegits o selectes, sinó que s'obre a la diversitat universal, l'obertura missionera que la definirà sempre, a pesar de les dificultats i restriccions provinents de la indiferència, el rebuig i la persecució.

Des de la contemplació de Crist, aollim amb goig el missatge de l'evangelí que expressa l'íntima proximitat del Pastor a les seves ovelles. Paraules de Jesús que ens omplen de confiança perquè hi experimentam la immensitat del seu amor: «Les meves ovelles reconeixen la meua veu. També jo les reconec i elles em segueixen. Jo els dono la vida eterna: no es perdran mai ni me les prendrà ningú de les mans» (Jn 10,27-28). Se-

gons el pensament social de l'Església, «la salvació que ens ha guanyat el Senyor Jesús, i per la qual ha pagat un alt preu es realitza en la nova vida que els justos assoliran després de la mort, però també afecta aquest món, en els àmbits de l'economia i del treball, de la tècnica i de la comunicació, de la societat i de la política, de la comunitat internacional i de les relacions entre les cultures i els pobles. Jesús vingué a portar la salvació integral, que abasta tot l'home i a tots els homes, i els obre els admirables horitzons de la filiació divina» (CDSE 1b). Una nova forma de pasturatge, d'organització a tots els nivells.

Tot seguint Jesús, el Bon Pastor, avui fem especial menció al tema vocacional. Ja des dels profetes, el Senyor ha promès: «Us donaré uns pastors segons el meu cor» (Jr 3,15). Recentment, el papa Francesc ens ha dit la paraula clau perquè sigui així: «Proximitat.» Proximitat a Déu, proximitat entre nosaltres, els pastors, i proximitat al poble. Per això, no deixem de pregar i treballar perquè floreixi aquella cultura vocacional que ajudi a escoltar la crida del Senyor i animi a respondre-hi afirmativament.

COMENTARI DE LA PARAULA

Dominus est!

GLÒRIA MONÉS

El IV evangelista és un home evocador, suggeridor, entre místic i home d'un realisme plàstic, que sorprendria els artistes contemporanis per la seva mirada polièdrica sobre un fet que ha marcat la història de la humanitat i fins i tot de l'univers.

El fragment de diumenge passat, la tercera manifestació de Jesús als seus deixebles, és un exemple d'aquesta capacitat de rellegir la pròpia història a la llum de la providència del Creador i l'entusiasme cristià enfront del Misteri redemptor de Crist. Parla d'una pesca miraculosa que sant Lluç situa a l'inici de la vida pública del ministeri del Senyor, a Cafar-Naüm, amb Simó i la seva petita cooperativa de companys pescadors. A sant Lluç, Crist convida a llençar les xarxes mar endins per tal que comencin els signes prodigiosos de la Nova Aliança, més humans, més propers, amb una religiositat més democràtica i horitzontal. Per a l'evangelista joànic, recordant aquesta escena de la vida del Senyor, aquest signe prodigiós i alhora senzill, el relleix com a gran colofó del ministeri públic del Senyor i com a profecia d'allò que Crist farà amb l'Església primitiva a través del ministeri dels apòstols.

Què és allò que el Senyor farà amb l'Església primerenca i,

per extensió, amb la del tots els temps? Confiar-li el ministeri del Nou Testament, el quàdruple servei apostòlic que el món necessita. El primer ministeri: la confessió explícita que el Fill etern del Pare s'ha aproximat a la humanitat d'una manera absolutament única i privilegiada. El segon: moderar la celebració sagrada dels misteris de la fe, pivotant ja no en un Temple material, excel·lent, però només un edifici peremptori, per tal de prendre consciència de la consciència col·lectiva de ser pedres vives que ens ajuntem pels vincles de la fe i del Baptisme, participant del misteri de Crist. En tercer lloc, l'estímul a viure conforme als manaments de Crist en el seu Evangeli salvador, vivint de la fe, l'esperança i la caritat, i difonent testimonialment allò que Crist ha fet a benefici de tot l'univers. Finalment, el quart ministeri: l'esperit de pregària que ens manté units i vius amb la Vida mateixa de la benaurada Trinitat, Déu que ens estima i ens salva.

Com podríem tornar-nos-en a la nostra tasca anterior, si hem conegut el misteri de Crist? Ell és el Senyor. Que Déu ens mantingui amb fe i caritat fermes en l'encomana que el Senyor ens fa confiat.

MARCOS ACEITUNO
Teòleg i biblista

CONSULTORI BÍBLIC

JAUME SIDERA, cmf

Apareix la Trinitat a l'Antic Testament?

La resposta simplista seria negativa: no, no hi apareix. Però la *Dei Verbum* del Concili Vaticà II conté una frase que ajudarà a matissar millor la resposta negativa: el Nou Testament s'amaga en l'Antic i l'Antic s'obre en el Nou. Així, a la llum del NT veurem la riquesa i transcendència de molts fets i paraules de la Bíblia poc significatives. Jesús diu que Moisès va escriure sobre ell. A l'evangeli de Lluç, Jesús il·lumina els deixebles d'Emmaús i després la comunitat reunida al Cenacle, i ho fa repassant Moisès, els profetes i els salms. Els obrí el cor perquè comprenguessin les Escriptures. Vegem-ne alguns exemples.

Els primers versets de la Bíblia ens mostren Elohim creant per la paraula, mentre l'Esperit planava sobre les aigües. I més endavant Elohim parla en plural: fem l'home a imatge nostra. Adam i Eva reflecteixen allò que Déu és: comunió, diàleg i vida. Abraham va veure tres homes drets a prop seu i es prosternà fins a terra. I diu: Senyor, atura't aquí. Sant Agustí comenta: eren tres i n'adorà un. La famosa Trinitat de Rublev ens ha deixat una icona esplèndida dels tres personatges. Però són ombres llunyanes que prenen vida quan les veiem en el baptisme de Jesús: la veu del Pare proclamant el seu Fill sobre el qual reposa l'Esperit.

Si no trobem en l'Antic Testament la revelació precisa sobre la Trinitat, sí que hi trobem la personificació de la Paraula, la Saviesa i l'Esperit de Déu. Llegiu el pregó de la saviesa en el capítol 8 de Proverbis o l'elogi de la saviesa en el 24 del Siràcida, on la saviesa s'encarna en la Torà. Sant Joan quan escriu el pròleg del seu evangeli, ja troba en els textos de l'AT un vocabulari preparat per expressar la novetat del misteri de Déu.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge IV de Pasqua

Lectura primera

Ac 13,14.43-52

Ara ens adrecem als qui no són jueus

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pau i Bernabé continuaren el seu viatge des de Perga i arribaren a Antioquia de Pisídia. El dissabte entraren a la sinagoga i s'assegueren. Quan ja es dispersava la gent reunida a la sinagoga, molts dels jueus i dels prosèlits seguien Pau i Bernabé. Ells els parlaven, mirant de persuadir-los que es mantinguessin fidels a la gràcia de Déu. El dissabte vinent gairebé tota la ciutat es reuní per escoltar la paraula del Senyor. Quan els jueus veieren aquella multitud, s'engelosiren tant que es posaren a impugnar amb paraules injurioses tot el que deia Pau. Però Pau i Bernabé els respongueren amb valentia: «Era el nostre deure anunciar-vos primer a vosaltres la paraula de Déu. Però ja que vosaltres no la voleu rebre i us feu vosaltres mateixos indignes de la vida eterna, ara ens adreçarem als qui no són jueus. Així ens ho té ordenat el Senyor: “T'he fet llum de les nacions perquè portis la salvació fins als límits de la terra”.»

Quan sentiren això els qui no eren jueus, se n'alegraren, i lloaven la paraula del Senyor. Tots aquells que Déu havia destinat a la vida eterna es convertiren a la fe. La paraula del Senyor s'escampava per tota la regió. Però els jueus instigaren les dones devotes més distingides i els principals de la ciutat a promoure una persecució contra Pau i Bernabé, fins que els expulsaren del seu territori. Ells, en senyal de protesta, s'espolsaren els peus sobre els qui els feien marxar, i se n'anaren a Iconi. Els convertits de nou vivien feliços, plens d'alegria i de l'Esperit Sant.

Salm responsorial

99

Aclameu el Senyor arreu de la terra, doneu culte al Senyor amb cants de festa, entreu davant d'ell amb crits d'alegria.

R. Som el seu poble i el ramat que ell pastura.

Reconeixeu que el Senyor és Déu, que és el nostre creador i que som seus, som el seu poble i el ramat que ell pastura. *R.*

Que n'és de bo el Senyor! Perdura eternament el seu amor, és fidel per segles i segles. *R.*

Al·leluia

Jn 10,14

Jo soc el bon pastor, diu el Senyor: jo reconec les meves ovelles, i elles em reconeixen a mi.

Lectura segona

Ap 7,9.14b-17

L'Anyell serà el seu pastor, i els menarà vora les fonts de l'aigua viva

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

Jo, Joan, vaig veure una multitud tan gran que ningú no hauria pogut comptar. Eren gent de tota nacionalitat, de totes les races i de tots els pobles i llengües. S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans. Un dels ancians em digué: «Aquests són els qui venen de la gran tribulació. Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell, i els han quedat blancs. Per això estan davant el tron de Déu, donant-li culte nit i dia dins el seu santuari. El qui seu en el tron els protegirà amb la seva presència, mai més no passaran fam, mai més no passaran set, ni estaran exposats al sol ni a la calor, perquè l'Anyell que està en el tron els guiarà i els conduirà a les fonts on brolla l'aigua de la vida. Déu els eixugarà totes les llàgrimes dels seus ulls.»

Evangelí

Jn 10,27-30

Jo dono la vida eterna a les meves ovelles

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, digué Jesús: «Les meves ovelles reconeixen la

meva veu. També jo les reconec i elles em segueixen. Jo els dono la vida eterna: no es perdran mai ni me les prendrà ningú de les mans. Allò que el Pare m'ha donat val més que tot, i ningú no ho podrà arrancar de les mans del Pare. Jo i el Pare som u.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 4)

Maig

8. DIUMENGE

Diumenge IV de Pasqua, *Blanc*. Lectures: Fets 13,14.43-52 / Salm 99 / Apocalipsi 7,9.14b-17 / Joan 10,27-30

SANTORAL: Bonifaci IV, p.; Eladi, b.; beat Jeremies de Valàquia, rel.; beat Lluís Rabatà, prev.

9. DILLUNS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 11,1-18 / Salm 41 / Joan 10,1-10

SANTORAL: Casilda, vg.; Caterina de Bolonya, vg.; Gregori de Berru-eza, b.; Pacomi, ab.

10. DIMARTS

Sant Joan d'Àvila (MO), *Blanc*. Lectures: Fets 11,19-26 / Salm 86 / Joan 10,22-30

SANTORAL: Antoni de Florència, b.; Beatriu, vg.; Damià de Molokai, prev.; Joan d'Àvila, prev.

11. DIMECRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 12,24-13,5 / Salm 66 / Joan 12,44-50. Llei-da: **Sant Anastasi** (S), *Vermell*.

SANTORAL: beat Domènec Iturrate, prev.; Eudald, mr.; Ponç, b.

12. DIJOUS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 13,13-25 / Salm 88 / Joan 13,16-20. O bé: **Sants Nereu i Aquileu** (ML), *Vermell*; **Sant Pancraç** (ML), *Vermell*.

SANTORAL: Domènec de la Calzada; Electra, mr.; Francesc de Siena, prev.

13. DIVENDRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 13,26-33 / Salm 2,6-7.8-9.10-11 / Joan 14,1-6. O bé: **Mare de Déu de Fàtima** (ML), *Blanc*. SANTORAL: beata Juliana de Norwich, rel.; Miquel de Garikoitz, prev. i fund.; Muç, prev. i mr.; Pere Regalat, rel.

14. DISSABTE

Sant Maties (F), *Vermell*. Lectures: Fets 1,15-17.20-26 / Salm 112 / Joan 15,9-17

SANTORAL: Gemma Galgani, vg.; Pasqual I, p.; Teodora Guérin, rel. i fund.

El Sant 10 MAIG

Sant Joan d'Àvila

Cada nació té la seva edat d'or pel que fa a l'espiritualitat. Al segle XVI Castella va veure florir la majoria dels seus místics més coneguts, com ara santa Teresa de Jesús o sant Joan de la Creu. Però molts d'ells van tenir com a mestre i director espiritual sant Joan d'Àvila (1499 – 1569), destacat predicador.

Noble castellà d'ascendència jueva, Joan d'Àvila va estudiar dret a Salamanca i filosofia i teologia a Alcalá de Henares. Quan els seus pares van morir va donar tots els seus béns als pobres i va ser ordenat. Destinat a Andalusia per tal d'assegurar la fe en un entorn on encara hi havia molta població musulmana, es va crear enemics per predicar contra els abusos dels rics, i la Inquisició el va acabar empresonant. Quan va recuperar la llibertat, les seves predicacions es van fer molt populars. Pel seu prestigi teològic, sant Joan d'Àvila es va convertir en director espiritual dels principals sants de l'època, com ara santa Teresa d'Àvila, sant Joan de la Creu, sant Francesc de Borja o sant Joan de Déu. El papa Pau VI el va canonitzar l'any 1970.

Per Pasqua, el Nou Testament

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Institut de Litúrgia
ad instar Facultatis

Acabada la preparació, hem entrat de ple en la cinquantena pasqual, el temps de la gran alegria per raó de la resurrecció del Senyor. Litúrgicament, aquest temps és ple de novetats pel que fa als ritus i als textos, començant per les celebracions del Tríduum pasqual, tan curulles de sentit per a la fe.

Entre aquestes novetats, trobem les lectures bíbliques que són proclamades. I la primera cosa a destacar és que, durant les set setmanes pasquals, a les assemblees litúrgiques no es llegeix l'Antic Testament, més enllà, és clar, dels salms, que no deixen de ser presents per la seva característica orant singular i per la seva rellevant presència en la predicació apostòlica.

Pel que fa a la primera lectura, tant dels diumenges com dels dies ferials, és proclamat el llibre dels Fets dels apòstols. Aquí trobem la vida de la primera comunitat cristiana sorgida de l'esdeveniment pasqual. Això ens parla de l'Església, que no és una estructura i una organització humana, sinó fruit de la novetat de la resurrecció. L'Església és, doncs, de totes totes, una realitat pasqual. Oblidar aquesta perspectiva fontal és un gran error i ens condemna a tenir judicis equivocats sobre la vida eclesial i sobre cadascun dels seus membres i els carismes propis. És, d'alguna manera, el mateix que passa amb el diumenge. Ens ho recorda cada any el segon diumenge de Pasqua. Oblidar que «al cap de vuit dies» el Senyor ressuscitat es feu novament present entre els apòstols és oblidar els orígens del diumenge —el primer dia de la setmana i, ahora, el vuitè— i, per tant, no comprendre l'arrel de l'eucaristia com a cor d'aquest dia.

Però a més del segon llibre de sant Lluc, durant la cinquantena, en les ce-

lebracions litúrgiques, prenen relleu els escrits de sant Joan, començant pel quart evangeli, les seves cartes i el llibre de l'Apocalipsi. També llegim la primera carta de sant Pere que, amb molta probabilitat, es tracta d'un escrit adreçat als batejats de nou en el si d'aquella primera comunitat cristiana. I altres textos, com diem, sempre del Nou Testament.

Tot això ho veiem, especialment, en les celebracions de l'eucaristia, tant ferials com dominicals, i en la Litúrgia de les Hores. Tanmateix, la litúrgia de l'Església no s'esgota en aquestes dues realitats. Durant el temps pasqual trobem celebracions del matrimoni, del baptisme i de la confirmació, amb més abundància que en la resta de l'any. I sense oblidar les que marquen la vida dels creients, com són els sagraments de la penitència i el de la unció dels malalts, la celebració de les exèquies en el moment que s'escau, i les misses de difunts. Seria bo, doncs, en vistes a la coherència entre les celebracions, i per mantenir la personalitat del temps pasqual, que, en aquestes celebracions també siguin proclamades lectures només del Nou Testament, tal com fa el leccionari i ja hem dit.

La novetat que inaugura la resurrecció de Crist exigeix aquesta predilecció bíblica exclusiva, com també una vida en la santedat de l'Esperit Sant, així com la manca de signes penitencials en la pregària i l'espiritualitat. La Pasqua és el sagrament de la vida redimida; és un tast d'aquella realitat celestial que espera als salvats. Per tant, tot ha de tenir sentor de resurrecció, de vida, de novetat que no envelleix, com Déu mateix. Farem bé si celebrem la litúrgia de manera que ho expressi significativament.

Tridu pasqual amb els Dehonians

**JOSEP MARIA MARBÀ
OLLER**
Terrassa

Vam celebrar
la Pasqua
a la congregació dels
Sacerdots del Sagrat
Cor de Jesús
(coneguts com
a Dehonians)
a Salamanca

Després de dos anys de pandèmia, finalment vam poder celebrar la Pasqua, seguint la nostra tradició de celebrar-la en un orde o congregació diferent cada any per tal de conèixer la varietat de carismes de l'Església catòlica.

Enguany ho vam fer a la congregació dels Sacerdots del Sagrat Cor de Jesús (coneguts també com a Dehonians o pares Reparadors) a Salamanca. Vam formar un grup de tretze persones.

Dijous Sant. Vam celebrar-lo a la parròquia de la Mare de Déu dels Dolors, regentada pels pares Dehonians, a les 17.30, amb l'ofici del Sant Sopar. El celebrant i un seglar van distribuir la comunió, tot anant banc per banc. Els cants eren acompanyats per guitarra i orgue.

Divendres Sant. A les 12.00 es va fer el Viacrucis. A la tarda, a

les 17.30, la litúrgia pròpia del dia, amb la celebració de la mort del Senyor. En el moment de l'adoració de la Creu, cada feligrès feia una reverència sense besar-la.

Dissabte Sant. A les 21.00 va tenir lloc la Vetlla pasqual, amb la benedicció del ciri pasqual i de l'aigua, i amb la celebració de l'eucaristia. Una vegada benedida l'aigua, tots els feligresos s'acostaven a l'altar, on hi havia un recipient d'aigua. S'hi mullaven els dits i feien el senyal de la Creu.

Després de la celebració, es va fer una xocolatada a les dependències de la parròquia amb una tertúlia ben animada.

En cas que algun lector estigui interessat a participar en el nostre grup, preguem que contacti a través del correu electrònic jmmarba@hotmail.com, que serà molt ben rebut.

Els participants al Tridu pasqual d'aquest any.

Postals des d'Andalusia

Maig: mes de Maria

Maig, mes de les flors, sempre porta als andalusos els concursos dels patis cordovesos, de les reixes i els balcons, juntament amb les romeries als santuaris marians. Maig emmarca als seus dies la silueta de Maria, Mare de Déu, Mare de l'Església, Mare nostra. Sempre recordaré la romeria de la Mare de Déu de la Guia, des de la seva ermita a la localitat cordovesa de Villanueva del Duque, fins a Hinojosa del Duque, després de passar una nit al poble de Fuente La Lancha. Eren altres temps, ja molt llunyans, quan tot era fervor popular, acompanyament de la imatge de la Verge pels camps, cants marians i «Visques» enar-dits a una petita imatge de Maria, amb el Fill a la falda, que contemplàvem com a Reina i Mare, estenent el seu mantell sobre tots nosaltres, especialment els més necessitats.

Ara tot és diferent, amb les carrosses engalanades, amb el segell turístic en tot, amb la convivència festiva, en una religiositat popular que intenta oferir, des de la riba de la fe, la grandesa d'una dona que es va obrir a la voluntat de Déu, cooperant lliurement a una maternitat divina, en el misteri de l'Encarnació, i dona a llum Jesús, el Messies, el Fill de Déu viu, el Salvador del món.

Maria ens ofereix sempre, en la seva persona, tres «títols» bonics, tres «actituds» permanents: «Auxili dels cristians, Refugi dels pecadors, Consol dels afligits.» Jesús, en els últims instants de la seva vida, ens va deixar la seva Mare, perquè exercís aquesta «maternitat divina» a tota la humanitat. I l'Església, cada any, exalta especialment la Verge el mes de maig, amb cançons entranyables: «*Venid y vamos todos, con flores a María, con flores a porfía, que Madre nuestra es.*»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Una tradició molt bonica

Com a subscriptora de *Catalunya Cristiana*, en el número 2220 (10 abril), he llegit amb molt de goig el reportatge firmat per Carme Escalles sobre les campanes i els seus campaners.

És ben cert que aquesta bonica tradició s'està perdent. Cap de les meves amistats en recorda els sons. Jo recordo alguna cosa perquè havia anat als pobles com a estiuejant. Sabia si el so era un enterrament d'un home o bé d'una dona, si era un bateig o bé un casament. Cada esdeveniment tenia el seu toc o repic.

Quan no hi havia electricitat ni mòbils, substituïen els diaris locals.

Se m'acut que, per recordar aquests sons de la nostra cultura, se'n podria fer un reportatge televisat, o bé enregistrar-los en un casset, per no perdre'n la sonoritat.

MONTSERRAT FERNÁNDEZ SIMÓ

Ritu pasqual molt arrelat

Dintre el temps Pasqual, entre la Pasqua florida i la Pasqua granada, se solen fer alguns ritus que formen part del temps Pasqual.

El *salpàs* és un signe de beneir les cases, principalment rurals i de pagesia, durant el temps de Pasqua, amb aigua i sal (la sal és signe de purificació, de conservació i d'hospitalitat). Recordem que el «pa i la sal» que s'ofereix als hostes en signe d'hospitalitat prové de l'antic ritual romà i té el seu origen en la benedicció de les llars jueves en ocasió d'aquestes festes (*salpàs*, la sal i el pas del Senyor.)

El *salpàs* anava acompanyat de tot un costumari. Els pagesos rebien el capellà i els acompanyants oferien productes de la masia, ous,

embotits, verdures, fruita seca i altres. El celebrant beneïa la sal posada en un plat, amb una candela al mig, un cop barrejada amb aigua beneïda de les fonts baptismals, s'hi espargien les portes, les quadres, els camps i el bestiar.

Hom creia que així restaven protegits contra malures i malalties.

Els escolanets repartien fulles de palma beneïdes en la processó del Diumenge de Rams, i amb elles feien creus que es posaven a les portes i finestres com a signe de protecció. Encara avui es poden veure en alguna masia de pagès.

Aquest ritu, avui encara es manté en petits pobles de la nostra terra catalana.

Pot ser algú de vosaltres recordeu d'haver-lo sentit explicar als avis o, fins i tot, hi heu participat.

Guardem, doncs, el record de les coses bones, no perdem el que és el nostre patrimoni cultural.

Bona Pasqua i una forta abraçada.

JOAN GARRIT BRUGUERA

Nou ordre internacional

Des de la perspectiva d'un nou ordre internacional vist des de Rússia i la Xina, Rússia es considera legitimada per reclamar la seva pròpia àrea d'influència sense ingerències, maximitzant-ne els principals actius: el poder militar i les reserves d'hidrocarburs. Reserves a les quals afegirà els jaciments de gas a l'est d'Ucraïna, els segons més grans d'Europa després dels noruecs.

La trucada del canceller alemany a Putin per garantir la continuïtat del subministrament demostra que la dependència davant de Moscou va per llarg. I que si Occident realment creu en un ordre internacional sòlid, haurà de fer seriosos sacrificis per aconseguir-ho.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Reconeixement al Dr. Josep M. Martí Bonet

**Punt de partida de l'exposició
«Fides ex auditu. Mig segle
amb el patrimoni de l'Església»**

MAC
Barcelona
Fotos: Agustí Codinach

La raó fonamental de l'exposició *Fides ex auditu. Mig segle amb el patrimoni de l'Església*, que es pot visitar fins al proper 7 de juny al Museu Diocesà de Barcelona i a la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona, és commemorar els cinquanta anys del nomenament del Dr. Josep Maria Martí Bonet com a director de l'Arxiu Diocesà de Barcelona i de l'esmentada Biblioteca.

Mn. Martí Bonet, amb la seva bonhomia i humilitat habitual, va manifestar a *Catalunya Cristiana* que «aquesta exposició és realment un homenatge a totes aquelles persones que han col·laborat amb mi al llarg de tants anys; elles i jo hem assolit fites d'allò més reeixides, com les més de dues-centes cinquanta exposicions organitzades al Museu Diocesà de Barcelona. Quan una cosa et surt malament, ho has de dir, i quan una cosa et surt rodona, també ho has de dir. I en donem gràcies a Déu!»

El Dr. Josep Maria Martí Bonet ha esdevingut un referent i autèntic mestre per a investigadors i professionals del patrimoni cultural i documental de l'Església. «Com a bon català, ha estat i és un gran treballador. El seu tarannà es caracteritza pel seu esperit ple de finor i bondat», va constatar el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona, a la inauguració de l'exposició, que va comptar amb la presència de Magda Gassó, cap del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles, de la Generalitat de Catalunya.

Amb quinze anys, Mn. Robert Baró, director del Museu Diocesà de Barcelona, va tenir la sort de conèixer Mn. Martí Bonet. Va reconèixer davant de tots els assistents a l'acte que «llavors em va meravellar que algú pogués desxifrar d'una tirada el

llatí del segle XII d'uns pergamins». I va afegir: «Gràcies a la seva tasca ingent, Mn. Martí Bonet ens ha ajudat a estimar el nostre territori i la nostra gent.»

Per la seva banda, Mn. Josep M. Turull, director de la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona, va fer referència a la celebració dels dos-cents cinquanta anys de la creació d'aquesta Biblioteca, «dels quals una part molt important té l'empremta excepcional del Dr. Josep Maria Martí Bonet». Mn. Turull va recordar que era un jove seminarista de divuit anys quan va conèixer l'il·lustre arxiver i museòleg.

«Cadascun de nosaltres tenim el nostre Martí Bonet», va assenyalar Mons. Sergi Gordo, bisbe auxiliar de Barcelona. I va posar en relleu que «és un treballador incansable que mereix la nostra immensa gratitud».

El Dr. Josep Maria Martí Bonet, en la seva intervenció, va exclamar: «Estic molt content! Ha estat un goig compartir amb vosaltres els béns culturals de la nostra Església! En aquests darrers cinquanta anys he pogut contemplar i acaronar la faç de Jesús.» Minuts abans havia confessat, amb joia i emoció, al nostre

El Dr. Josep M. Martí Bonet ha esdevingut un referent per a investigadors i professionals del patrimoni cultural i documental de l'Església

Mn. Josep M. Martí Bonet.

setmanari que «estic molt enamorat de Jesús!».

Obres exposades

L'exposició *Fides ex auditu. Mig segle amb el patrimoni de l'Església* ofereix al visitant un complet recorregut per la biografia de Mn. Martí Bonet i una síntesi de la seva tasca en els diferents àmbits del patrimoni cultural de l'Església (arxiu, museu, catedral, biblioteca...), a través de textos i una selecció acurada de peces i documents.

De les obres exposades, Mn. Martí Bonet destaca una talla polícromada que representa la Mare de Déu del Carme amb l'Infant Jesús, el qual està amb els braços ben oberts amb l'ànim d'oferir una abraçada de redempció i amor infinit. L'artífex n'és Josep Llimona. «Amb cara serena, però amb expressió d'angoixa, la Mare de Déu ens presenta l'Infant Jesús en el seu misteri de la creu. És una escultura extraordinària. Les obres d'en Llimona posseeixen una espiritualitat colossal», afirma el qui va ser nomenat acadèmic d'honor de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi el 2010.

Altres peces rellevants són la figura d'un Crist crucificat (vers el 1200), executat amb coure i aplicacions d'esmalt; un reliquiari (primera meitat del segle XIV), fet amb argent repussat i clavetejat amb pedreria i vidre; el quadre *Frare pregant* (1856), de Ramon Martí Alsina; l'escultura en bronze *Sant Jordi* (1950-1960), d'Emili Colom; la làmina *Mare de Déu de Montserrat* (1951), en llapis i carbó sobre paper, de Josep Obiols i Palau, i *Sagrament del Baptisme* (1966), un projecte per a un vitrall de l'església de Sant Ildefons de Barcelona, amb guaix sobre cartró, de Francesc Fornells-Pla.

Com a curiositat, cal esmentar l'anomenada *Caixa de les tres claus* (vers el 1800), realitzada amb fusta de noguera i ferro, que pertanyia a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià. Era la caixa de les almoines per a la construcció de l'església. Aquestes tres claus estaven en poder del rector, de l'alcalde i del caixer.

Una talla de la Mare de Déu del Carme, de Josep Llimona, en primer terme.

Estudi de la imatge de la Mare de Déu de la Pietat d'Igualada

Els artífexs de la recerca han estat els professors universitaris Santos M. Mateos i Alberto Velasco

REDACCIÓ

El 5 d'abril va tenir lloc al santuari de la Pietat d'Igualada la presentació dels resultats de l'estudi que els professors universitaris Santos M. Mateos i Alberto Velasco, doctors en Història de l'art, han dut a terme sobre la imatge de la Mare de Déu de la Pietat, copatrona d'Igualada, per tal de determinar-ne l'origen i autoria. L'estudi s'ha publicat al número 19 de la revista *Locus Amoenus*.

Segons la seva investigació, la imatge és una important obra del catàleg del taller Mestre de Rímini i tindria un gran valor patrimonial i

artístic. Aquest taller, situat al sud de l'actual Alemanya, va ser un dels més rellevants de l'Europa del segle XV en la realització d'escultura gòtica en alabastre. Com a característiques que el fan únic, cal destacar l'expressió de les cares, els plecs de la roba, uns ulls globulars sense detalls o els dits esprimatxats i estilitzats de les mans, entre d'altres.

La Pietat d'Igualada té la particularitat de ser una de les poques peces que, des del seu origen, fa gairebé sis-cents anys, s'ha mantingut sempre a la mateixa ciutat i ha estat objecte de culte ininterrompudament. És una peça comparable a d'altres de similars exposades a museus d'arreu del món, de Glasgow a Baltimore passant per Frankfurt, Londres o Nova York.

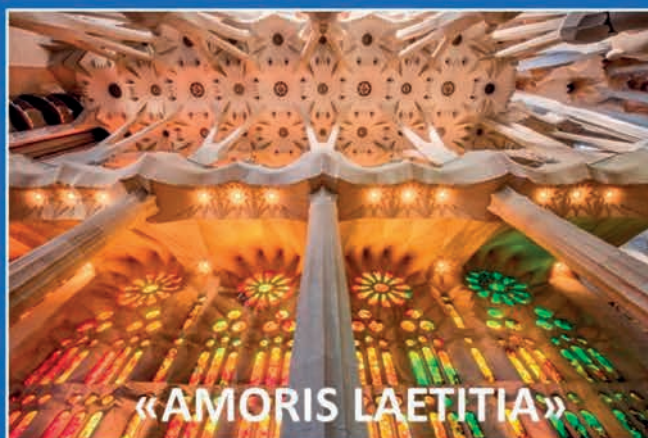
«El tipus de Pietat que va representar-se a l'escultura d'Igualada — escriuen els autors a l'informe— respon a un model àmpliament difós des del sud i l'est d'Alemanya, com també des de Bohèmia, entre finals del segle XIV i inicis de la centúria següent. Es tracta de les *Vesperbild* o *Schöne Vesperbild*, que, amb la irrupció del gòtic internacional, van transformar l'antic model de pietat conegut des del segle XIII.»

La imatge procedeix de l'antic monestir dels agustins, fundat el 1393 als afores d'Igualada, a l'indret on hi havia una capella dedicada a santa Maria Egípcíaca. Al segle XIX, i després de la desamortització, s'hi van instal·lar els frares escolapis per inaugurar-hi un col·legi. Actualment l'escultura es conserva a l'església de la Pietat adscrita a aquest col·legi, gestionada pels pares escolapis.

Més d'un centenar de persones van acudir a l'acte, presidit per la imatge original de la Pietat. Els assistents la van poder admirar i fotografiar. La jornada va finalitzar amb el cant de l'*Himne de la Pietat*.

Els estudiosos atribueixen l'escultura al taller Mestre de Rímini.

61

L'ACOMPANYAMENT I LA INTEGRACIÓ: un desafiament a la pastoral familiar

Als principis de gradualitat i de discerniment personal i pastoral, cal afegir-hi un tercer principi relatiu a **l'acompanyament i la integració**: l'Església, a través dels seus agents de pastoral, ha d'*acompanyar* les persones que es troben en una situació 'irregular' amb la finalitat d'ajudar-les a aconseguir la plena *integració* en la comunitat cristiana. El papa Francesc ha unit aquests tres verbs: **acompanyar, discernir i integrar**, que donen per feta una actitud d'*acolliment*.

En aquest cas, els destinataris dels missatges de Francesc són necessàriament els *pastors* i totes les altres persones que, havent rebut la preparació adequada, els ajuden en la realització de la *pastoral familiar*. En particular, s'ha adreçat als sacerdots que tenen l'oportunitat d'acollir els esposos que desitgen rebre el sagrament de la Reconciliació:

«Els preveres tenen el deure d'acompanyar les persones interessades en el camí del discerniment, d'acord amb els ensenyaments de l'Església i les orientacions del bisbe» (AL 300).

En l'acompanyament dels esposos que desitgin redescobrir el seu lloc en la vida de la comunitat cristiana, els sacerdots recordaran el consell que el Papa mateix els havia donat en l'exhortació *Evangelii Gaudium*:

«Sense disminuir el valor de l'ideal evangèlic, cal acompanyar amb misericòrdia i paciència les etapes possibles de creixement de les persones que es van construint dia a dia» (EG 44).

És a dir, un autèntic **acompanyament** seria incompatible amb la imposició d'un ritme de 'conversió' o bé d'unes exigències que posessin en risc la globalitat del procés, recordant sempre el **principi de gradualitat** i tenint en compte la situació personal dels esposos i llurs circumstàncies familiars. Cal que ells se sentin *acompanyats* al llarg de camí que farà possible la seva participació en la vida de l'Església de Crist, que és la seva Església.

En efecte, convé recordar que el procés d'acompanyament té per finalitat afavorir la gradual **integració** en la vida de la comunitat cristiana per part dels esposos que es troben en una situació 'irregular'.

«Estem parlant d'un itinerari d'acompanyament i discerniment que orienta aquests fidels en la presa de consciència de la seva situació davant Déu.

El col·loqui amb el sacerdot, en el fur intern, contribueix a la formació d'un judici correcte sobre allò que obstaculitza la possibilitat d'una participació més plena en la vida de l'Església i sobre els passos que cal fer per afavorir-la i fer-la créixer» (AL 300).

El procés d'integració en la vida de l'Església per part dels esposos en situació 'irregular' comporta discernir amb molta cura quines formes actuals d'exclusió han de ser superades en els diversos àmbits.

«La lògica de la integració és la clau de l'acompanyament pastoral, per tal que aquests batejats no solament sàpiguen que pertanyen a l'Església com a Cos de Crist, sinó que hi puguin tenir una experiència joiosa i fecunda. Són batejats, són germans i germanes, l'Esperit Sant vessa damunt d'ells dons i carismes per al bé de tots.

La seva participació es pot expressar en diferents serveis eclesials; per això, cal discernir quines, de les diverses formes d'exclusió actualment practicades en l'àmbit litúrgic, pastoral, educatiu i institucional, poden ser superades. **Els no solament no han de sentir-se excomunicats, sinó que poden viure i madurar com a membres vius de l'Església**, sentint-la com una mare que els acull sempre, té cura d'ells amb afecte, i els encoratja en el camí de la vida i de l'Evangeli.

Aquesta integració en la comunitat eclesial és també necessària per a la cura i l'educació cristiana dels seus fills, que han de ser considerats allò més important» (AL 299).

En aquest context, Francesc ha subratllat la **necessitat d'una formació més adequada dels sacerdots, els religiosos i religioses, els catequistes i altres agents pastorals**: «En les respostes a les consultes enviades a tot el món, s'ha destacat que, als ministres ordenats, els sol faltar una formació adequada per tractar els complexos problemes actuals de les famílies» (AL 202).

- Coneixes algunes experiències eficaces d'acompanyament d'esposos en situació 'irregular', amb la finalitat d'aconseguir la seva integració en la vida de l'Església?
- En què pot millorar la formació dels agents de la pastoral familiar perquè realitzin eficaçment aquesta missió? Pots col·laborar-hi d'alguna manera?

Carl De Souza/AFP-Getty Images

Les selves amazòniques en aquests últims anys han perdut un 30% de la seva grandària a causa d'incendis.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Els vegetals i la vida humana

Que la nostra vida depèn del tot dels vegetals és cosa tan evident que no cal parlar-ne. Però precisament per això és ben clar que hem de procurar que no ens faltin. No tan sols per ser la base alimentària del nostre manteniment, sinó perquè ens permeten continuar respirant gràcies a la neteja contínua que amb la funció clorofil·lica fan de l'aire que alenem, tot absorbint el tan contaminant anhidrid carbònic (CO_2) que emetem amb la nostra respiració tots els que tenim vida animal, i que constitueix un aliment per als vegetals.

Cal, doncs, protegir l'agricultura per sostenir la vida humana i fer que no hi hagi fam al món. Però també cal protegir els boscos, que són els que més contribueixen a purificar l'aire, tot fent la funció clorofil·lica que hem dit, i que, cal dir-ho també, ens proporciona l'oxigen que necessitem. Ara bé: quines perspectives hi ha en aquest àmbit en vistes a l'esdevenidor?

Pel que fa als boscos, tot sovint tenim notícies de focs que han cremat extensions d'àrees boscanes. Les selves amazòniques en aquests últims anys han perdut un 30% de la seva grandària a causa d'incendis. Un altre exemple ben lamentable és l'illa de Madagascar; ens diuen les

estadístiques que entre el 1950 i el 2000 s'han reduït un 40% dels seus boscos. I, és clar, tot això influeix en la quantitat de CO_2 de l'atmosfera que cada cop augmenta més i més, fins i tot acceleradament.

Ha aparegut un llibre, *Making Eden*, de David Beerling, que exposa llargament el tema de com els vegetals, amb la seva evolució, han contribuït a la vida sobre la Terra. Tot molt bonic. Però en arribar al moment actual fa notar que la biodiversitat vegetal està caient a una velocitat alarmant i que plantes i animals estan desapareixent dels inventaris d'espècies. I és que l'activitat humana és devastadora, ja que destrueix una riquesa que trigà milions d'anys a fer-se. A part d'això, cal tenir en compte, diu, que cap al 2050 al nostre planeta hi haurà més de 9.000 milions de persones, amb la perspectiva d'arribar als 12.000 milions a l'any 2100. I les perspectives agrícoles no donen per a tant, és clar. Què cal dir-hi?

Nosaltres no hi veiem tampoc la sortida. Creiem en la providència divina, és clar. Però també pensem que el que és culpa de l'home s'ha d'esmenar com sigui, pel mateix home. Tots ens hem de fer càrrec de la situació. Per això hem volgut dir-ho en aquest article.

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

TRADICIONS REMEIERES

El noguer o noguera

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

El consum diari —i equilibrat— de la fruita seca ajuda a mantenir el bon funcionament de l'organisme i, alhora, és una important font d'energia. S'aconsella de no menjar la fruita seca torrada, ni salada, sinó en el seu estat natural, ja que així conserven les nombroses proteïnes que contenen d'origen vegetal. La ingesta habitual d'aquesta fruita seca ajuda a prevenir les malalties neurodegeneratives i evita el deteriorament cognitiu. Les fulles del noguer o noguera (llat., *Juglans regia*; cast., *nogal*) en la medicina popular s'han usat per activar la bona circulació de la sang: «*Sus hojas se emplean en infusión contra la ictericia y contra los infartos de los ganglios linfáticos. El cocimiento de hojas de nogal tiene la propiedad de activar la circulación de la sangre y aumenta la energía de las funciones vitales. El aceite de nueces es muy aplicado para la expulsión de la lombriz solitaria, para ello se administrará al enfermo durante quince días seis onzas de este aceite mezclado con seis dientes de ajo, pero bien machacados*» (Pócimas de capuchino, 63-64).

Pel que fa al conreu del noguer, els antics hortolans caputxins oferien aquestes indicacions: «*Aunque los nogales suelen plantarse en las lindes de las heredades, es muy recomendable*

hacerlo en terrenos buenos. Algunas labores son necesarias para remover el suelo y mantenerlo limpio, y el riego es conveniente y casi imprescindible en los primeros años. El fruto del nogal es de los más agradables y constituye un postre exquisito y universalmente estimado por sus propiedades nutritivas. La madera del nogal es de las más apreciadas en ebanistería por su dureza, densidad y bello pulimiento» (La Huerta de San Francisco, 85).

En la tradició gastronòmica dels caputxins, en dies de festa solien donar, a tall de postres, una confitura conventual de nous tendres, que la preparaven així: «Per fer confitura de nous tendres, pren nous petites, bones y tendres, novelles y verdes, forada-les ab un punxó per tres o quatre costats y posa-les ab aigua clara y dura. Durant deu dias la mudarás cada dia. Després posa-las ab una cassola ab mel y las hi farás bollir remenant-les sempre. Les deixarás ab la mel per quatre dias y, en havent-los passat, les tornes a fer bollir. Després, cobertes de mel, les guardes pel consum [...] L'escorça de les nous tendres va bé per expulsar els cucs intestinals» (BUB, *Thesor*, f. 126). A l'article vinent, si a Déu plau, us vull parlar sobre la passionera i les seves propietats.

La ingesta habitual d'aquesta fruita seca ajuda a prevenir les malalties neurodegeneratives.

PEDRO VILLAREJO

La escalera quebrada
Diario inédito de los últimos días de san Juan de la Cruz
Fonte-Monte Carmelo, 2022, 134 pàg.

Escrit amb una prosa precisa, sense ostentacions innecessàries, a mig camí entre la novel·la històrica, el gènere epistolar, el diari íntim i l'homenatge més agraït. A partir de la revelació universal que suposa la troballa de les cartes trobades pel pare Antonio Molina i lliurades a l'autor, aquestes pàgines celebren el sant i el poeta.

ESTHER BAUSET

Tu vida, tu mejor empresa
Plataforma, 2022, 180 pàg.

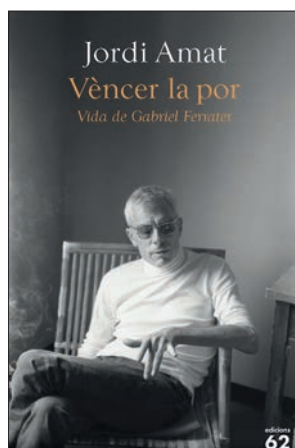
Has pensat mai que la teva vida és la teva millor empresa? En aquest llibre l'autora ens proposa una reunió amb tu mateix amb un objectiu clar: ser conscient de si lideres la teva vida des de la por o si aprens a liderar-la des de l'amor i la vius i la gaudeixes. Només així el teu lideratge serà autèntic i crearàs una vida amb sentit.

JOSÉ-ROMÁN FLECHA ANDRÉS

De camino con María
Narcea Ediciones, 2021, 212 pàg.

Jugant amb les paraules llatines, sant Isidor deia que «esperança» ve de «peu». L'esperança ens remet sempre al sentit del camí. Santa Maria és per a nosaltres una bona mestra i un model decisiu d'esperança. Aquestes reflexions pretenen seguir les passes del seu propi camí.

JORDI AMAT

Vèncer la por
Vida de Gabriel Ferrater
Edicions 62, 2022, 383 pàg.

Escrita com un vibrant relat de no-ficció, des de la veracitat i el rigor, i atenent als fets contrastats amb tota mena de documents i cartes, aquesta biografia va més enllà del mite i ens redefeix les angoixes i els dies d'un personatge fascinantment complex. El retrat més complet de Gabriel Ferrater.

MARTA VIVES

Diguem-ne amor
Ara llibres, 2022, 284 pàg.

L'amor és el punt de partida, l'excusa, el motiu, l'argument. No hi ha dues relacions iguals, i la periodista cultural Marta Vives n'ha recollit dotze de tan diverses, quotidianes i extraordinàries com ho són totes les que bateguen als nostres carrers, a les nostres vides: primers amors, segones oportunitats, amistats indes- tructibles i exemples de solidaritat...

JANE ELLEN HARRISON

La piel bajo el mármol
Siruela, 2022, 170 pàg.

Tots els homes i les dones, en virtut de la seva humanitat, són creadors d'imatges. Els grecs van ser els iconistes supremes i per això la seva poderosa mitologia perviu encara avui. El geni de Roma, amb tot, no radicava en l'iconisme, però no eren un poble menys religiós. Un lúcid recorregut per les més destacades figures del panteó grecollatí.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Doctora en Història de l'Art i professora de Religió

LAS BICICLETAS SON PARA EL VERANO

AUTOR: Fernando Fernán Gómez

DIRECTOR: Jaime Chávarri

INTÈRPRETS: Amparo Soler Leal, Agustín González, Victoria Abril, Gabino Diego, Marisa Paredes, entre altres

MÚSICA: Francisco Guerrero

Drama

Espanya

103 minuts

Homenatge a Fernando Fernán Gómez

Fernando Fernán Gómez va néixer a Lima (Perú) el 1921, mentre la seva mare, l'actriu Carlota Fernán Gómez, estava de gira per aquelles terres americanes. Quan tenia 3 anys van tornar a Madrid des de l'Argentina. Fernando va estudiar Filosofia i Lletres i es va dedicar al teatre fins al 1940. Després es va consagrar al cinema com a actor i director. També va exercir la seva vocació literària publicant diverses novel·les, alguna de les quals s'han portat al cinema. El 1947 es va casar amb M. Dolores Pradera de qui es va separar el 1959. Va treballar amb els grans noms del cinema espanyol, tant directors, com actrius i actors. Va guanyar premis a Berlín, Venècia i els Goya com a director, guionista i actor. El 1995 va ser guardonat amb el premi Príncep d'Astúries de les Arts per la seva contribució al món del cinema. L'any 2000 l'anomenen membre de la Reial Acadèmia Espanyola i es casa amb l'actriu Emma Cohen. Va morir a Madrid el 2007 amb 86 anys.

Va escriure *Las bicicletas son para el verano*, que es va adaptar al cinema. L'estiu del 1936 esclata la Guerra Civil. A Madrid, una família formada pel pare, la mare i els fills Manolita i Luisito comparteixen la

vida amb la resta de veïns. Luisito, a pesar d'haver suspès, li demana al seu pare que li compri una bicicleta.

Les interpretacions de tots els actors són magnífiques.

Mostra el que va ser la guerra, la postguerra i la dictadura franquista sense ensenyar la guerra, sinó les seves conseqüències. La divisió de la societat, la fam, la misèria, les cartilles de racionament, el patiment, el malestar general que demana el final de la guerra, sigui qui sigui el guanyador. El film comença amb força color de l'exterior però va entrant en un interior fred i fosc, on les il·lusions i les esperances de la família van quedant apagades. Els diàlegs són molt reeixits i el toc d'humor fa més suportable la situació. És una exposició històrica vista sota la mirada de persones anònimes.

Aquest és un petit però sentit homenatge a Fernando Fernán Gómez, un home polifacètic, poeta, còmic, literat,... estimat i respectat per la professió i pel públic. Un nom essencial dins del panorama cultural espanyol. Feliços 100 anys.

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU VILAPLANA
Bibliista

Un temps, una família, unes relacions

SASKIA HAGEMEIJER DE VIDAL
Francesca Vidal
La dona a l'ombra de Pau Casals
Silva Editorial, 2018, 173 pàg.
MARIA JAÉN
Estimat Pablo
Rosa dels Vents, 2021, 224 pàg.

Dos llibres, un mateix personatge, la Frasquita, sempre a l'ombra de Pau Casals malgrat els esforços de les autores (Saskia Hagemeyer i Maria Jaén) per rescatar-la de la foscor de la memòria; ella, que al llarg d'un munt d'anys ho va ser tot per al mestre. Era un altre temps, altres costums i altres esquemes mentals que avui no reeixirien en el nostre ambient o, almenys, així ho vull veure. El llibre de Hagemeyer és un text documentat, amb il·lustracions, sobre la Frasquita i la seva família, sobre una època que va de finals del segle dinou a mig segle vint (fixar-se en l'estil redaccional de les cartes, com evoluciona: va d'un formalisme florit a un redactat més sobri i directe). És el temps del Modernisme, de Granados, Sitges, el Liceu, de sensibilitat per la música, les arts, etc; temps d'un autoritarisme patern inqüestionable, d'una burgesia que acaricia les formes més refinades del benestar i les dures conseqüències de la seva pèrdua, de tensions sagnants, d'un anhel de llibertat plasmat en les germanes de la Frasquita i en ella mateixa tot i que el focalitza decidint el seu destí. Dona intel·ligent, coratjosa, reconeguda violoncel·lista abandonà tal art en favor d'aquest destí que ha triat. Com tantes dones, i homes, que han caigut en l'oblit de la història, però han estat peces clau en ella.

Maria Jaén posa en primera persona el personatge Frasquita adquirint vida pròpia al llarg del llibre però amb dependència emocional. De la biografia documentada de Hagemeyer en fa una novel·la on adorna amb passió reverencial els sentiments de la Frasquita, però és fidel als fets que es narren a la biografia. Dos llibres, dues portades que, al meu entendre, interpreten la personalitat de la Frasquita: en l'una, dona benestant, seriosa, ferma, interpreta amb seguretat una peça al violoncel (serà Bach? Mendelssohn? ...?); a l'altra, dona vestida de blanc passeja per la platja, s'acompanya d'ella mateixa, del vent i del blau del mar. És Francesca Vidal, la dona a l'ombra de Pau Casals.

RAUXA

El sistema (i II)

Les grans virtuts del sistema occidental són alhora la seva gran feblesa. Principis tan bons com ara la igualtat i la integració (donar les mateixes oportunitats a totes les opinions i opcions) quan es corrompen comporten el risc de crear un món uniforme, sense diferències reals. Fins i tot les més rabioses expressions antisistema tard o d'hora acaben perfectament domesticades i amb el fibló esmussat. És el que ha anat succeint automàticament, per exemple, amb gèneres musicals com el rock, el pop o el rap: nascuts al carrer, als marges de la societat, ràpidament han acabat absorbits fins a convertir-se en la melodia per excel·lència del sistema i del mercat. Una vegada diluït el principi actiu que contenien, tan sols n'ha quedat una substància inofensiva que, a manera de narcòtic, es distribueix a gran escala per assegurar el control social.

Més greu encara és el funcionament d'aquest patró en la política. A mesura que els corrents més crítics van assumint responsabilitats en l'àmbit públic, van perdent el nervi que tant els caracteritzava. A l'hora de la veritat fa l'efecte que totes les sigles queden diluïdes sota el principi del realisme i la moderació. El resultat és que el ciutadà gairebé no percep diferències importants entre unes opcions i les altres alhora de governar, per la qual cosa arriba a la tòpica i perillosa conclusió que «tots els polítics són iguals». Aquest desengany, no cal dir-ho, és la clau que obre la porta a l'autoritarisme, sobretot si les perspectives econòmiques són poc engrescadores. Al sistema occidental li falta sang a les venes i se l'ha de dotar d'un esperit vital, altrament la temptació d'engegar-ho tot a rodar s'acabarà imposant.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

CARLES DE FOUCAULD

El **dilluns 9 de maig**, a les 12.00, la família espiritual Carles de Foucauld i el Seminari organitzen una eucaristia en acció de gràcies per la canonització del Gmà. Carles. Presideix Mons. Javier Vilanova a la capella del Seminari (c/ Diputació, 231 – Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 9 de maig**, a les 19.00, els Dilluns dels Drets Humans sobre *Socialització de les cures*; el **dijous 12**, a les 19.00, grup de lectura sobre *No-res* de Janne Teller (www.cristianismeijusticia.net).

RELIGIÓ I CINEMA

El **dimarts 10 de maig**, a les 18.30, conferència sobre com la religió ha nodrit els recursos dramàtics del cinema nord-americà a la Biblioteca Xavier Berenguer de Barcelona.

EDUCACIÓ

El **dimecres 11 de maig**, a les 19.00, presentació del llibre de Xavier Güell sobre lideratge d'institucions educatives amb Núria Chinchilla i Josep Manuel Prats a l'Hotel Colón de Barcelona.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 15 de maig**, a les 19.00, audició musical amb el Cor Lerània. Espai de meditació abans de vespres.

CONCERT

El **diumenge 8 de maig**, a les 18.00, concert d'orgue de Pasqua amb Jordi Figueras i Carreras a la parròquia de Santa Maria del Reial de Barcelona (les Corts).

SANT JOSEP DE LA MUNTANYA

Organitza del **dissabte 11 de juny al dilluns 13** una peregrinació a Lourdes. Més informació: tel. 609 775 989.

Girona

FÀTIMA

El **divendres 13 de maig**, a les 19.00, pregària de la Mare de Déu de Fàtima, rosari, cant dels goigs i missa a l'església del Pare Claret de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

RELIGIÓ I CINEMA

El **dimecres 11 de maig**, a les 18.30, conferència sobre com la religió ha nodrit bona part dels recursos dramàtics del cinema comercial nord-americà a la Biblioteca Montserrat Roig de Sant Feliu de Llobregat.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 20 al 22 de maig**, *Escotar i exaltar amb el Barroc. Llum i tenebres*: audició, estudi i anàlisi amb Jordi Agustí Piqué. Més informació: tel. 973 291 699.

Tarragona

MONS. MARTÍ ALANIS

El **dissabte 14 de maig**, a les 12.00, presentació de l'Agrupació Cultural el Milà i del Fons Material i Documental Mons. Joan Martí Alanis a l'església parroquial de Santa Úrsula al Milà. Presideix el vicepresident de la Diputació de Tarragona, Joaquim Nin.

Urgell

CATALONIA SACRA

El **dissabte 14 de maig**, a les 9.30, itinerari guiat *Caminant per les esglésies de la Val d'Aran* amb Ricard Novell. Inscripcions: tel. 693 720 202.

75 ANYS DE L'ENTRONITZACIÓ DE LA MORENETA

El **dissabte 14 de maig**, a les 20.00, missa en acció de gràcies a la catedral de la Seu d'Urgell.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

f /catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Marcos Aceituno, P. J. Armengou, Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Montserrat Claveras, Ignasi Fernández, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, Antonio Maestre, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, David Pagès, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Jordi Sánchez, Simón Schwartz, Lluís Serra, Fra Valentí Serra, Jaume Sidera, Sebastià Taltavull, Federico Trincherro, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Macià Grau*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Amb 20 anys, Grisel García tenia tot el que una jove d'aquesta edat podia desitjar: una família, un grup d'amics, estudiava Odontologia, tenia parella... «però em sentia buida», reconeix. Era l'any 2004 i demanava a Jesús «que pogués trobar aquella plenitud, i així va ser». Gràcies al Moviment dels Focolars, la Grisel va experimentar l'amor de Déu com mai abans no havia conegut.

Com era la seva vida abans de conèixer els Focolars?

La meua vida era força superficial i casa meua era com un hotel per a mi, també el meu nuviatge era superficial. Jo tenia un gran sentiment de culpa i esclatava en plors davant del Tabernacle perquè era un dolor gran el que tenia.

I el Moviment dels Focolars li canvia la vida...

Un sacerdot em va convidar a un grup de Paraula de Vida, dels Focolars. Vaig anar-hi. Tots eren més grans que jo, però em vaig sentir molt còmoda i vaig experimentar una escolta mai viscuda. Va ser especial, vaig sentir l'amor de Déu en el germà. Em va tocar molt, vaig quedar enlluernada. Vaig oferir casa meua per a les trobades i vaig conèixer el testimoni d'una focolarina. Per a mi, va ser un abans i un després.

En quin sentit?

Encara m'emociono quan recordo com descobreixo aquest amor de Déu en els Focolars. Quan vivia Chiara Lubich, la fundadora, se li demanava una Paraula de Vida i un nom nou. Quan realment vaig sentir i descobrir que volia ser una jove compromesa, li vaig escriure demanant-ho. Com a nom nou em va donar Grisel de Jesús, per recordar que la meua vida està vinculada a Ell, i com a Paraula de Vida: «Jo no he vingut a cridar els justos, sinó els pecadors perquè es converteixin.» La Chiara em deia que cada vegada que jo detectés la meua petitesa em refugiés en aquestes paraules i que fos misericordiosa amb tothom. Això va significar un

Grisel García està vinculada al Moviment dels Focolars des de l'any 2004

«Experimentar l'amor de Déu et fa estimar sense mesura els altres»

abans i un després pel fet que experimentar l'amor de Déu en la teua vida et fa estimar sense mesura els altres. Això ha marcat tota la meua vida i això és el que em va fer decidir donar la meua vida, deixar-ho tot, deixar la meua família, per ser on Déu volgués.

Què ha descobert com a focolarina?

Descobreixo aquesta crida a l'amor de Déu que cada dia es renova i evoluciona. L'amor de Déu m'ha canviat el rostre, com a Moisés, i allà on sigui, allà on Ell em porti, jo continuaré irradiant-lo. Això és el que m'aporta en el dia a dia. Soc odontòloga, treballa en un centre de salut, i en el dia a dia intento que cada persona amb qui em trobo sigui un Jesús. Que a cada persona li dediqui un gran amor, una gran atenció, intentar comprendre-la. La misericòrdia de Déu que he experimentat amb mi m'ajuda a experimentar-la amb els altres.

Quins són els seus reptes?

La vida comunitària té molts reptes, però més enllà d'això descobreixo que el principal obstacle és un mateix. Veig que és important a partir de créixer en la relació amb Déu, aprofundir-hi i també créixer humanament. Per això és important aprendre a conèixer-te per gestionar totes aquestes emocions, entendre per què determinats perfils et bloquegen, perquè reaccions de manera determinada davant d'algunes persones i treballar aquests aspectes que manquen desenvolupar o enfortir. Crec que és un treball interessant perquè aquest aturar-se i endinsar-te per trobar-te amb tu mateixa és conèixer-te, mirar-te al mirall i veure les teves ombres, posar-les nom. Acceptar-les i domesticar-les és essencial perquè així soc sincera amb mi mateixa i puc donar més potencial de mi.

DESCARREGA'T JA LA NOVA APP DE

ràdio estel

Disponible a

